Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Cu prilejul zilelor filmului românesc, organizate în U. R. S. S., actorii și cineaștii Stela Popescu, Dumitru Fernoagă, Amza Pelea, Irina Petrescu și Dan Nuțu, au vizitat monumentele Moscovei

Foto : V. Mastikov

IN ACEST NUMĂR:

Roțile caută parteneri

Un milion de cutremure. De ce?

Ultimul interviu al lui Ehrenburg

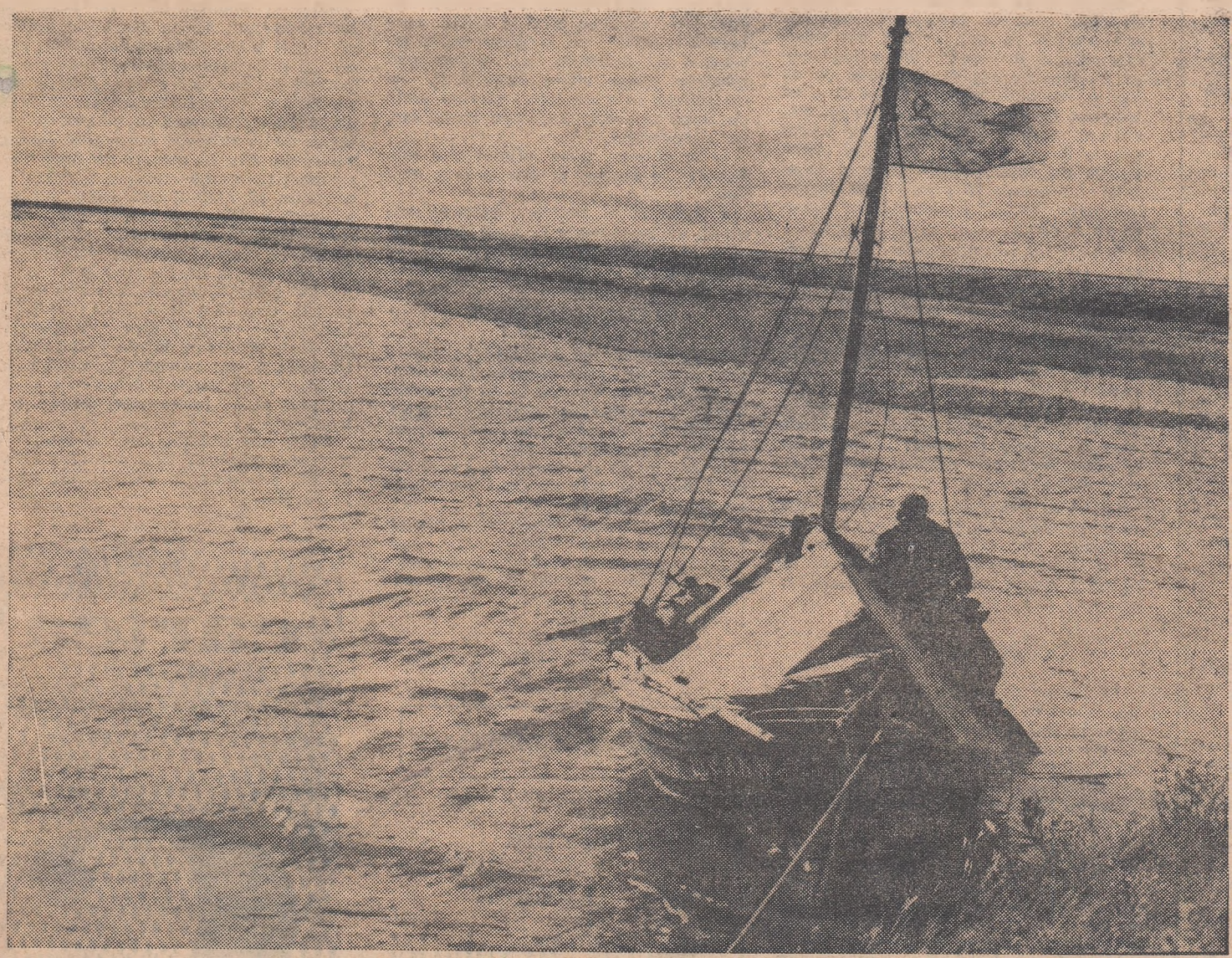

„Scelia" a scris o nouă epopee arctică (Citiți în pag. 10: „Doi într-o barcă"

Foto : A. Ovcinnikov

PAGINA DE UMOR

Ocazie unică

Cum să slăbim?

Așa să fi fost?

Anul XXIII

36

(1173)

8 septemb. 1967

12 pagini, 1 leu

ULTIMUL INTERVIU AL LUI ILYA EHRENBURG

Sînt un om obişnuit...

Opinia publică din țara noastră a fost dureros impresionată de moartea lui Ilya Ehrenburg. Opera lui beletristică și publicistică s-a înscris și în conștiința cititorului român, pentru care el va rămîne unul din cei mai activi apărători ai valorilor sacre din care e alcătuită noțiunea de umanitate.

Poate că cea mai potrivită cinstire a memoriei sale este reproducerea unor fragmente din ultimul său interviu, care face ca glasul lui Ehrenburg să răsune încă viu printre noi, așa cum va răsuna totdeauna pentru cei ce i-au fost contemporani și au urmărit sau au participat împreună cu el la marile evenimente ale acestui veac.

În sufrageria decorată cu tablouri de Picasso, Chagall, Ortega și alții, ziariștii brazilieni, însoțiți de colega lor sovietică Inna Vasilkova, se simt ca la ei acasă. Ehrenburg e o gazdă primitoare și conversația se desfășoară nestingherit.

Prima întrebare se referă, cum e și firesc, la sănătatea scriitorului.

— Cum vă simțiți ?

— Cum te poți simți la 76 de ani. Nici mai bine, nici mai rău. Dar dumneavoastră nu puteți înțelege acest lucru, întrucît sînteți foarte departe de această vîrstă.

Apoi, cei prezenți se interesează de activitatea scriitorului. Răspunsul lui Ehrenburg e concis și fără amănunte :

— Lucrez la cea de a șaptea carte a memoriilor mele „Oameni, ani, viață". Va cuprinde perioada 1954—1964.

Cu acest prilej e evocată marea putere de muncă a scriitorului. De curînd, a apărut volumul 9 al Operelor sale. Ehrenburg este însă autorul a aproape 100 de cărți, de cele mai diferite genuri. Numai versurile lui din primele decenii ale veacului alcătuiesc 3 volume, iar articolele publicistice circa 15. În cursul celui de al doilea război mondial, Ehrenburg a scris peste 3000 de articole.

Ziariștii nu se sfiesc să-i pună tot felul de întrebări și scriitorul, după cum se va vedea, nu ocolește răspunsurile :

Unul din ei întreabă :

— Ce credeți despre dumneavoastră ca scriitor ?

— Mă socotesc un scriitor de valoare medie, răspunde Ehrenburg.

— Ce ziare citiți zilnic ?

— „Pravda" și „Le Monde".

— Care sînt scriitorii occidentali preferați ?

— Stendhal, Eluard, Joyce, Hemingway, Steinbeck.

— Primiți multe scrisori pe zi?

— Circa 30.

— Cu ce vă înapoiați din numeroasele dumneavoastră călătorii ?

— Cu semințe de flori și butași. Sînt un grădinar pasionat.

Iar la întrebarea : „Ce genuri vă atrag mai mult : proza, publicistica sau poezia ?" răspunsul lui Ehrenburg se referă și de astă dată la viață, pe care o iubea nespus de mult :

— Sînt un om obișnuit și de aceea vă rog să-mi scuzați banalitatea gîndului : Nimic din ce este omenesc nu-mi este străin.

A. Mumkalov : La taifas (Gravură în lemn)

JURNAL

Ochii pămîntului

Naşterea artistului

Natura se străduiește să depășească neființa printr-o mare cantitate de seminţe ; o parte din ele încolțesc și viața continuă. Dar atunci cînd, părăsind natura, revenim la noi înșine, constatăm că oamenii tind spre veșnicie nu prin intermediul cantității, ci al calității, străduindu-se să făurească opere nemuritoare.

În parte reușesc. Există opere de artă foarte vechi care ne farmecă și astăzi.

Brazii își aruncă semințele pe pămîntul roditor ; plopii și păpădia la fel. În același scop, mii de oameni se folosesc de penșulă, de condei sau de arcuș, pentru ca puțini numai să ajungă la desăvîrșire și să rodească sămînța veșniciei.

Stăpînul timpului

Un rîu curge între malurile lui. Cărări de abia înverzite brăzdează pădurea. Mici ochiuri de apă privesc din semiobscuritatea amurgului. Într-o văgăună, un bulgăre de zăpadă seamănă cu un iepure. Îmi bate inima și mi se pare că iepurele își ciulește urechile-i lungi. Privirile-mi cată cu încordare și eu însumi sînt la fel de încordat. Asta îmi aduce aminte de ceva și mă grăbesc să-mi spun : „Silește-te să prinzi clipa, pentru totdeauna, întrucît e unică. Data viitoare va fi alta".

Și un gînd mă stăpînește : timpul trece, iar eu, aflat la încrucișarea a două cărări, în fața unui stîlp indicator, sînt stăpînul lui și-i prind esența pentru totdeauna.

Deodată se aude zgomotul familiar al unei becațe care zboară către mine. Țintesc și toate bălțile își închid pe dată ochii, toți iepurii o iau la goană, mierla își contenește cîntul și sipetele mele cu enigme și comori se închid fără veste. Nu-ți poți petrece vremea gîndind, numai gîndind.

La fel se întîmplă și cu creatorii care ating perfecțiunea. Ei se despart pentru totdeauna de înfăptuirile lor succesive și, atingînd culmea, aruncă departe de ei, cu o ultimă sforțare, lunga scară a drumului anevoios spre fericire.

Sensul adevărului

În fiecare clipă, un anume lucru se opune altuia. Să ne gîndim, de pildă, la păduri : unii le doboară, avînd în minte vechea credință rusă că „Pădurea înseamnă demon". Alții le plantează, repetînd cu fervoare propoziția lui Aksakov : „Pădurea și apa sînt ornamentele naturii".

Iar atunci cînd un copil cu inima deschisă mi se adresează astfel :

— Vreau să trăiesc în legea adevărului și de aceea spuneți-mi ce trebuie să fac : să tai sau să plantez copaci ? eu răspund la această întrebare specifică vîrstei crude la care și eu credeam că un adevăr nu poate cuprinde elemente ce se exclud :

— Dragul meu, dacă vrei să cunoști adevărul trebuie, fără îndoială, să dobori și să plantezi copaci, dar să înveți singur cînd și unde să-i dobori, cînd și unde să-i plantezi.

Poezia

În cîmpul poeziei (artă a cuvîntului) se desfășoară o veșnică ciocnire între un element necunoscut, ce seamănă cu apa, și rațiunea, ce seamănă cu malul unui rîu. Victoria survine atunci cînd apa surpă malul.

În artă nu există procedee succedanee ; prin aceasta, arta se deosebește de alte activități umane.

Producția nu poate exista fără repetiții, dar arta s-a născut și există pentru ca omul să se dezvăluie în întregime prin intermediul ei.

Pielea de şarpe

Începutul unei povestiri apare, în chip obligatoriu, spontan, deci orb, întrucît el înseamnă înfrîngerea logicii. Mai apoi, însă, trebuie să conduci în mod logic gîndirea pînă la ultima consecință pentru că a gîndi logic înseamnă a îmbătrîni. Iar atunci cînd gîndirea atinge ultima barieră și își dă sufletul, din această bătrînă piele de șarpe se ivește inspirația proaspătă, vie și spontană.

În acest sens, orice început este orb. Adesea, în basme, el este orb în mod voit.

E destul să-mi amintesc începutul oricăreia dintre povestirile mele pentru a simți în orbirea lui șarpele tînăr ce se despoaie de pielea-i îmbătrînită.

Tip şi caracter

Pentru scriitor nu există tip, ci numai personajul pe care cititorul îl transformă în tip. Don Quijote al lui Cervantes a fost, la început, un personaj concret.

Scriitorul creează un personaj viu, iar cititorii îl transformă în tip.

În natură, de asemenea, nu există decît indivizi, pe care oamenii îi clasează în diverse categorii.

Un personaj tipic reprezintă o asemănare, un caracter, o diferență.

Limba populară, vorbită, se definește prin elementele ei comune, iar limbajul personal reprezintă stilul. Fiecare are limbajul său propriu.

Mihail Prişvin

REVISTA REVISTELOR

„Literaturnaia gazeta" — număr consacrat Revoluţiei

Activitatea editorială și publicistică din Uniunea Sovietică se află, tot mai mult, sub semnul jubileului de cincizeci de ani al Revoluției din Octombrie. În acest cadru, „Literaturnaia gazeta" și-a consacrat unul din ultimele sale numere (Nr. 32) literaturii și artei din primul deceniu de existență al statului sovietic.

Numărul cuprinde un editorial intitulat „Lenin și cultura", precum și un articol inedit al lui Lunacearski : „Vremuri eroice — drame eroice".

Ilia Selvinski evocă drumul poeziei în primii ani după Revoluție, cu locul ce i se cuvine lui Maiakovski în acest cadru, iar E. Knipovici rememorează primul spectacol cu piesa lui Maiakovski „Misterul Buff", în regia lui Meyerhold și decorurile lui Malevici.

Din bogatul sumar al acestui număr mai reținem articolul lui Georges Sadoul intitulat „Marea călătorie a lui „Potemkin", care descrie cu lux de amănunte, unele inedite, triumfala călătorie în lume a capodoperei lui Eisenstein și influența pe care acest film a exercitat-o asupra cinematografiei moderne.

EDITORIALE

O monografie „Kornei Ciukovski"

Orice monografie despre opera unui scriitor include, implicit, nu numai judecata autorului ei, ci și aceea a timpului, care structurează valorile cu o logică nu întotdeauna ușor de înțeles, dar oricum suverană. De aceea ele apar, de regulă, la o distanță mai mult sau mai puțin apreciabilă de clipa cînd scriitorul respectiv a pus definitiv punct operei sale. Iată de ce monografia lui Miron Petrovski despre opera literară a lui Kornei Ciukovski poate fi considerată ca o apariție insolită, chiar dacă scriitorul a trecut binișor de pragul a opt decenii de viață și a adunat, în paginile cărților sale, valori ce merită a fi supuse unei analize globale. Inițiativa lui Miron Petrovski se complică și mai mult dacă avem în vedere faptul că scriitorul, spre deosebire de alți colegi de breaslă, n-a abandonat condeiul nici la această vîrstă înaintată, iar în 1967 a publicat o serie de articole literare și de însemnări memoriale pe teme și cu eroi ce sînt în centrul discutiilor literare contemporane.

Dar autorul monografiei a fost, probabil, atras de puternica personalitate a scriitorului, care reprezintă, într-un fel, o istorie vie a literaturii ruse din secolul douăzeci. Pentru că Ciukovski a fost contemporan cu Gorki, Blok, Leonid Andreev, Kuprin și Sașa Ciornîi, i-a cunoscut îndeaproape pe Repin, Anna Ahmatova, Boris Pasternak, Mihail Zoscenko, Iuri Tînianov, Alexei Tolstoi și Maiakovski. De asemenea, hotărîrea lui Miron Petrovski trebuie să fi fost influențată de caracterul proteic al activității scriitorului, care a abordat cu un succes egal diferite domenii ale creației literare, de la critică și istorie literară la versuri pentru copii, de la articole consacrate problemelor de stil, la traducerea unor mari scriitori de limbă engleză. E destul să amintim că studiul său „Arta lui Nekrasov" a adus pentru prima dată unui critic literar premiul Lenin, iar cartea lui despre limbajul copiilor, intitulată „De la doi la cinci ani", a cunoscut peste douăzeci de ediții în Uniunea Sovietică și a fost tradusă în mai multe limbi străine. Traducerile din Walt Whitman, Wilde, Mark Twain, Chesterton sînt considerate modele ale genului și ele au fost urmate de studii, nu mai puțin interesante, despre arta traducerii.

Toate aceste fațete ale talentului lui Kornei Ciukovski sînt minuțios și temeinic analizate în cartea lui Miron Petrovski.

actualitatea

EXPOZIȚII

Cu trenul rutier prin lume

Tractoarele și mașinile agricole fabricate de uzinele sovietice se bucură de tot mai bune aprecieri. Actualmente ele sînt utilizate în 64 de țări, numai numărul tractoarelor folosite peste hotarele U.R.S.S. depășind cifra de 160 000. Acesta este și considerentul pentru care organizația de comerț exterior „Traktoreksport" a organizat recent, sub forma unui tren rutier special, o expoziție de echipament necesar întreținerii tehnice a tractoarelor, mașinilor agricole și utilajului destinat construcției drumurilor. Pe această cale „Traktoreksport" va acorda asistența tehnică solicitată de țările importatoare și va da, totodată, prin specialiștii săi, indicațiile necesare pentru o exploatare cît mai rațională a mașinilor în vederea prelungirii duratei lor de viață.

După cum a declarat directorul expoziției, Ivan Scerbina, trenul rutier este cel mai rațional sistem de reparare a mașinilor și tractoarelor aflate în exploatare. Acest sistem înglobează rodajul, deservirea tehnică planificată care urmează o tehnologie fixă cu utilizarea unui echipament special, precum și repararea mașinilor, esența lui constînd într-o întreținere perfectă și o mecanizare maximă a tuturor lucrărilor. Între altele, trenul rutier este dotat cu echipament special pentru operațiile de control, reglaj și semnalizare a defectelor fără a fi necesară demontarea mașinilor. Eficacitatea serviciilor speciale de reparații a fost cu succes verificată în agricultura sovietică, unde ele au adus mari înlesniri tractoriș-

Tractor destinat regiunilor cultivatoare de bumbac

tilor și conducătorilor de mașini agricole cu cele mai diverse destinații. Expoziția pe roate, o nouă formă de servicii pusă la dispoziția clienților, vizează atît familiarizarea specialiștilor străini cu noul echipament, cît și încheierea de tranzacții cu organizațiile de comerț exterior pentru livrarea de echipament pentru garaje și reparații.

INDUSTRIA LOCALĂ

Simfonia sticlei

Unul din magazinele de pe strada Gorki din Moscova care atrage în mod deosebit atenția turiștilor este „Kristal", unde se vînd vestitele articole din sticlă fabricate la uzina „Niemen". Vaze, servicii de masă, fructiere și alte articole gospodărești se remarcă prin frumusețea și armonia formelor, prin finisajul impecabil care dovedește măiestria, bunul gust al muncitorilor care le-au fabricat, adevărați magicieni ai sticlei.

Uzina „Niemen", situată în apropierea orășelului Berezovka din Belorusia, este astăzi o importantă întreprindere echipată cu tehnica cea mai modernă, în care lucrează peste 2 000 de muncitori și în al cărei muzeu sînt expuse aproximativ 1 000 de modele de mare valoare. Printre ele se disting uriașe vaze cu forme și culori neobișnuite, cești și farfurii care impresionează prin fațetele lor fine și desenele executate în argint, pahare atît de ușoare și transparente încît par că sînt gata, gata să se volatilizeze... Cu o măiestrie rar întîlnită sînt executate și bibelourile : statuete de animale, personaje din basme, globul pămîntesc și o rachetă care și-a luat zborul, totul în cristal, o adevărată simfonie a sticlei care reflectă toate nuanțele gamei de culori.

Cum e firesc, tonul îl dau decoratorii care determină criteriile estetice ale producției, dar un rol nu mai puțin important îl joacă meșterii suflători, unii dintre ei adevărați artiști, de părerea cărora se ține întotdeauna seama. Imensele cuptoare în care se topește sticla sînt automatizate. De acolo pasta docilă ajunge fie sub presă fie la suflători din ale căror mîini ies adevărate minuni.

Producția fabricii : servicii și suveniruri din sticlă și cristal este solicitată de multe țări străine printre care Danemarca și Canada, Finlanda, Liban și Anglia, unde firma „Lowenstein and Hecht" o importă în cantități masive.

— Clientul vrea ceva picant
(Din „Komsomolskaia Pravda")

EXPLOATĂRI MINIERE

Cariere la 1050 m altitudine

Zăcămintele de apatită și nefeline din munții Hibini descoperite de acad. A. Fersman în deceniul al treilea al veacului nostru sînt cunoscute azi în întreaga lume. Concentratul de apatită obținut din aceste minereuri la combinatul „Apatit" este o materie primă mult solicitată în producția de îngrășăminte cu fosfor. Faima lui a trecut de mult hotarele U.R.S.S. și se datorește proprietăților tehnologice ale acestei materii prime și conținutului bogat de pentoxid de fosfor.

În cursul septenalului, colectivul minei „Țentralnii" a început valorificarea unor noi zăcăminte pe cel mai înalt platou al Hibinilor. Exploatarea la zi cunoscută sub numele de Rasvumciorr se află la 1 050 de metri deasupra nivelului mării. Condițiile climatice sînt dintre cele mai vitrege. Zăpada se menține 280 de zile pe an. Vînturile reci și pătrunzătoare, viforițele și temperatura scăzută au un permanent randevu pe platoul Rasvumciorr. Cînd a fost vorba să se deschidă acolo o carieră, mulți specialiști au socotit acest lucru irealizabil. Dar chiar din al doilea an de exploatare, costul extracției a fost mult mai mic decît în minele subterane, iar productivitatea muncii de 4,7 ori mai mare. În acest răstimp au fost soluționate cîteva probleme inginerești de mare importanță : lupta împotriva troienelor, a poleiului de pe liniile de transportat curentul, a înțepenirii minereului înghețat în puțul de coborîre etc.

După aceste izbînzi s-a pus problema să se deschidă noi cariere. Dar pentru acesta trebuia rezolvată încă o chestiune importantă, anume pronosticarea și dirijarea avalanșelor. Un grup de ingineri și muncitori ai combinatului în colaborare cu oameni de știință au venit de hac și avalanșelor. Între timp s-a înnoit neîntrerupt și tehnologia extracției subterane a minereului. Așa se explică de ce planul producției de concentrat pe 1967 a atins 8,7 milioane de tone. În anii care urmează, cifra va spori și mai mult dat fiind că au fost descoperite noi zăcăminte. Și de unde pînă acum se credea că rezervele de apatită din Hibini vor secătui după 40—45 de ani, acum această limită a fost împinsă pînă la 75—80 de ani.

HIDROCONSTRUCȚII

La Viliui duduie motoarele...

Iarna, în depresiunea Viliui cauciucul își pierde elasticitatea, iar autocamioanele devin neputincioase în fața celei mai mici moviliițe. Dar șoferii nu se dădeau bătuți. Turnau benzină peste cauciucuri, le dădeau foc și porneau cu roțile în flăcări la asaltul urcușului. O dată ajunși sus, stingeau flăcările cu pufoaicele. Convoaie de zeci de mașini urcînd astfel spre baraj cu roțile în flăcări... Este o imagine din filmul construcției hidrocentralei de pe Viliui. Acum șantierul începe o nouă etapă a existenței sale. Zilele trecute a fost terminată montarea primului agregat. Centrala, cea mai nordică hidrocentrală electrică de pe teritoriul Uniunii Sovietice, va începe să dea curent regiunii diamantifere. Fiecare gram de ciment, fiecare piuliță au fost aduse de la mii de kilometri depărtare. Barajul, pe care constructorii îl compară cu un tort din 2 700 000 metri cubi de sol stîncos și argilă nisipoasă, se sprijină solid pe solul veșnic înghețat al taigalei.

Centrala hidroelectrică de pe Viliui este chemată să joace un rol de seamă în dezvoltarea industriei iakute. Căci Iakutia nu înseamnă numai diamante. Subsolul ei mai adăpostește aur, cositor, fier, gaze naturale, mică etc. Iar pe sol se practică agricultura. O dată cu dezvoltarea economică a regiunii crește și nevoia de energie. Firește s-ar putea folosi și alte surse de energie ca, de pildă, cărbunii. Dar energia electrică este mai rentabilă. O tonă de cărbune care furnizează 6 kilowați energie electrică costă în Iakutia 50 de ruble : un kilowat de energie produs la Viliui va costa însă numai 0,46 copeici.

INDUSTRIA FORESTIERĂ

Televiziunea în pădure

Pădurile sînt una dintre cele mai mari bogății ale U.R.S.S. O treime din toți arborii din lume cresc pe teritoriul sovietic. Taigaua furnizează economiei naționale material de construcție, fibre artificiale, vitamine, celofan ; pădurea îmblînzește clima, ocrotește apele de înnisipare și ogoarele de secetă, insuflă noi puteri citadinilor obosiți de viața trepidantă a orașelor.

Cele mai mari plantații forestiere — 95 la sută din rezervele U.R.S.S. — se află în Federația Rusă. Ele acoperă o suprafață enormă, aproape 1 164 milioane hectare, alcătuind pădurile Rusiei centrale și nordice, Extremului Orient și Siberiei, zonele de protecție plantate de om și nesfîrșita taiga...

Păreri destul de răspîndite acreditează uneori ideea că pădurile sînt inepuizabile, că sînt veșnice, independent de comportarea omului. Dar lucrurile nu stau deloc așa. Pădurea are nevoie de grija omului, de un stăpîn înțelept care să se gîndească nu numai la ziua de astăzi, ci să știe să se păstreze și să înmulțească acest miracol verde al Pămîntului.

De aceea, în ultimii șapte ani pe întinsurile Federației Ruse au fost create noi păduri, pe o suprafață de 4,6 milioane hectare și restaurate masive forestiere însumînd un total de 4,4 milioane hectare. În cursul actualului cincinal vor fi refăcute 9 milioane de hectare de pădure și se va împăduri un alt milion de hectare.

Institutele de cercetări științifice aduc o contribuție importantă la ocrotirea acestei mari avuții, creînd noi mijloace și metode de depistare a incendiilor și de luptă împotriva lor. Aviația, substanțele chimice, extinctoarele portative, mașinile de terasare și alte utilaje speciale au devenit însoțitori obișnuiți ai silvicultorilor. În momentul de față se fac experiențe pentru decelarea incendiilor prin intermediul televiziunii și poate că într-un viitor apropiat paznicul unui ocol silvic va putea să zărească, fără a ieși din casă, cea mai subțire trîmbă de fum ce s-ar înălța pe un perimetru de zeci de kilometri împrejur.

URBANISTICĂ

Ritmuri jubiliare

Producția întreprinderilor industriale din Moscova este acum de 116 ori mai mare decît înainte de Revoluție. În uzine, fabrici, pe șantiere și în instituții de tot felul lucrează mai bine de 4 milioane de salariați.

Numărul apartamentelor de locuit a crescut în același răstimp de șapte ori și jumătate, iar populația de trei ori și jumătate.

În fiecare an se alocă sume tot mai importante pentru îmbunătățirea condițiilor de trai. Numai în primele șase luni ale acestui an a fost pusă la dispoziția populației o suprafață locativă de un milion, șase sute de mii de metri patrați. În total, în anul jubilar al Revoluției se vor muta în case noi jumătate de milion de moscoviți.

Cu prilejul începerii noului an școlar, și-au deschis pentru prima oară porțile 32 de școli noi și mai sînt în construcție un mare număr de grădinițe de copii și creșe ce vor putea primi circa 28 000 de copii.

În altă ordine de idei, ni se pare demn de a fi semnalat că Moscova își va spori capacitatea hotelieră cu 7 200 de locuri. Hotelul „Rossia" care, atunci cînd va fi complet gata, va putea adăposti 6 000 de oaspeți, a început să funcționeze cu jumătate din capacitatea proiectată.

O înfăptuire remarcabilă în cinstea aniversării Revoluției o constituie prima tranșă a bulevardului Kalinin. Pe o distanță de aproape un kilometru se înalță siluetele zvelte ale unor blocuri cu o linie arhitectonică extrem de elegantă. Bulevardul Kalinin va deveni noul centru cultural și comercial al capitalei sovietice. Un mare magazin, restaurante și cafenele vor putea deservi concomitent 5 000 de persoane ; în același timp, la dispoziția moscoviților și a oaspeților capitalei U.R.S.S. vor fi puse o sală de cinema cu 3 000 de locuri, cea mai mare librărie din Moscova, o centrală telefonică pentru 40 000 de abonați etc.

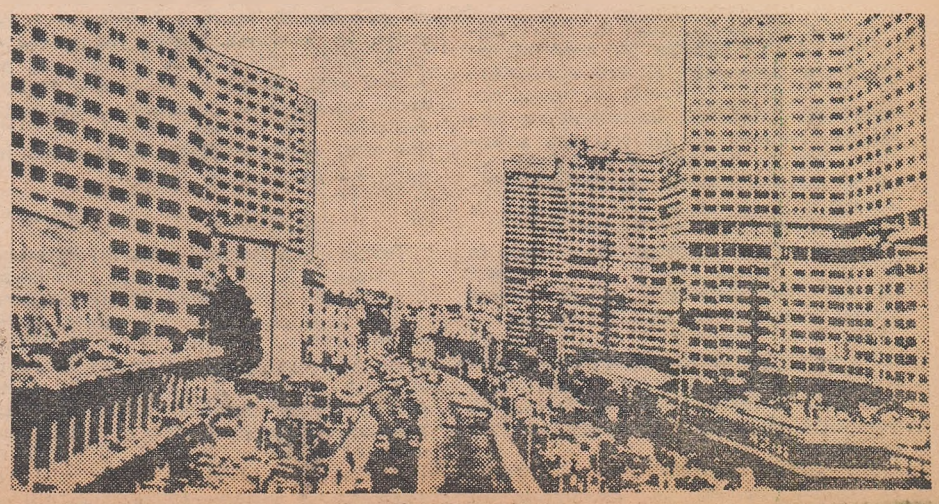

Pe bulevardul Kalinin...

reportaj

PRIETENII MISTERIOSULUI DOMN S.

2

O aventură autentică

În drum spre Zürich, unde urma să se întîlnească cu un tovarăș din Moscova, Wolfgang era ferm convins că putea comunica Centrului un lucru extrem de important : anume, că de acum înainte va putea afla tot ce avea să știe secretarul ambasadei germane din Varșovia, Rudolf von Schelia, despre politica internațională și internă a Germaniei hitleriste.

După atacarea Poloniei de către hitleriști, o sumă de considerente au făcut ca Wolfgang — cum prevăzuse Centrul — să plece neîntîrziat la Moscova. În învălmășeala stîrnită de operațiunile militare, el izbuti să se facă nevăzut fără ca ambasada germană și autoritățile locale să bage de seamă. Înainte de a părăsi Varșovia, îi comunică lui von Schelia ultima lui „discuție" cu domnul S : „La Berlin, Schelia poate ține legătura cu oamenii domnului S. prin intermediul ziaristei Ilse Stöbe pe care diplomatul o cunoaște foarte bine și care a plecat înainte cu cîteva zile din Varșovia spre capitala Germaniei".

Parola pentru întîlnirea pe care Ilse Stöbe urma s-o aibă la Berlin cu omul de legătură al Centrului era :

Omul de legătură : — Nu cumva ne cunoaștem de la Bernau.

Alta : — N-am locuit niciodată la Bernau.

Omul de legătură : — Dar ați fost de multe ori pe acolo...

Ilse repetă bine în gînd aceste propoziții care, unui martor incidental al primei ei întîlniri cu omul de legătură, nu i-ar fi spus nimic deosebit.

Acum, pentru Centru, Ilse era **Alta**, iar von Schelia — **Arianul.** Pe neașteptate, însă, pentru Schelia veniră zile grele. Fu învinuit de compasiune „nedemnă de un diplomat german" pentru polonezi și i se cerură opiniile sale în legătură cu „problema poloneză". Secretarul ambasadei trimise justificările sale personal ministrului de Externe și, în așteptarea răspunsului de la Ribbentrop, întocmi împreună cu von Moltke, în spiritul declarațiilor lui Hitler, Göring, Goebbels și, evident, Ribbentrop, o Carte albă privitoare la cauzele războiului germano-polon.

În tot acest timp Ilse locuia separat de mama ei ; bătrîna nu știa nimic despre a doua latură a activității fiicei, cea mai importantă, de altminteri, pentru Ilse. Și tînăra ziaristă trebui să cheltuiască multă energie ca să-și poată convinge mama.

— N-am să stau prea mult la Berlin, așa încît n-are rost să căutăm un alt apartament. Și apoi în activitatea mea am neapărată nevoie de telefon...

Ilse locuia într-o cameră complet lipsită de confort dintr-o casă supraaglomerată. Dar nu se putea muta într-altă parte, întrucît resursele ei materiale ar fi stîrnit imediat suspiciunile poliției. Căuta cu disperare un serviciu corespunzător, trebuia să se angajeze cît mai repede cu putință ; prietenii o întrebaseră de mai multe ori din ce trăia. Începuse să fie nervoasă, să-și piardă ușor cumpătul, lucrul cel mai primejdios pentru activitatea ei clandestină.

În cele din urmă, după ce citi explicațiile lui von Schelia „în legătură cu problema poloneză" și luă cunoștință de Cartea albă întocmită de fostul secretar de ambasadă împreună cu von Moltke, Ribbentrop își schimbă atitudinea față de diplomatul sancționat și, într-o discuție cu el, îi dădu să înțeleagă că s-ar putea să-l numească la ambasada germană din Budapesta.

Vestea că von Schelia putea pleca la Budapesta o îngrijoră pe Ilse, întrucît i-ar fi fost imposibil să părăsească atunci Berlinul ca să-l însoțească pe „Arian" în capitala Ungariei ; acest lucru ar fi dat peste cap legătura Centrului cu ceilalți membri ai grupului. Așa încît, îl înștiință pe von Schelia că domnul S. îl ruga să lucreze un timp la Berlin.

Diplomatul refuză dar detașarea la Budapesta și, la începutul lui martie, fu numit într-o funcție importantă în aparatul ministerului de Externe. Curînd, cu sprijinul lui, și Ilse Stöbe fu angajată la Externe ; în felul acesta tînăra ziaristă avea acces la toate știrile primite de serviciul de informații al ministerului.

Era timpul să se gîndească puțin și la ea. În primul rînd se mută într-o locuință confortabilă.

„Noua mea adresă — comunică ea Moscovei — este Berlin, Charlottenburg, Wielandstrasse, 37. Telefon 32.29.92.

Alta".

Curînd Ilse sugeră un procedeu simplu și sigur de a fi chemată la întîlniri urgente. În caz că cineva voia să discute personal cu ea, la prăvălia „Marga" de pe Augsbergstrasse, 31, trebuia să vină o fată. Ilse urma să ceară proprietarilor magazinului, soții Ripietsch, îngăduința ca, din cînd în cînd, o prietenă de-a ei să treacă pe la „Marga" și să lase acolo cărți și scrisori pentru ea. Evident, familia Ripietsch nu trebuia să știe ce fel de cărți și scrisori primea Ilse ; iar ea avea să treacă zilnic pe la prăvălie, căci îi convenea să facă cumpărături de acolo.

Acest sistem de legătură urgentă fu aprobat și folosit vreme îndelungată...

Ilse primea informații interesante din diverse surse. Oamenii ei din Berlin aveau legături cu hitleriști de vază, dintre care unii binevoiau din cînd în cînd să mai scape și colaboratorilor lor — „agenți ai Gestapoului" — cîte un cuvînt despre unele secrete de stat sau militare pe care le cunoșteau.

Desen de G. Novojilov

„Aici Herr Schmidt...

Într-o zi, un membru al grupului conspirativ din Berlin îi telefonă Ilsei acasă. Și curînd, spre Centru își luă zborul următoarea telegramă :

„Kurt a primit, în sfîrșit, dispoziție să părăsească imediat Berlinul și să plece la Moscova. Acolo va telefona între orele 14.00 și 14.30 la numărul pe care-l știți... După ce va ridica receptorul, va spune în germană : „Aici Herr Schmidt... Vă rog cu domnul Petrov". Va veni la locul fixat cu o carte în care va avea două ziare...

Alta".

Roțile expresului Berlin-Moscova țăcăneau ritmic. Germania rămăsese departe în urmă. Kurt își iubea țara — patria lui Kepler și Humboldt, Bach și Beethoven, Goethe, Marx și Thälmann. Ca antifascist jurase să facă tot ce-i sta în putință pentru eliberarea Germaniei de sub fascism. Cu cît lupta mai activ împotriva celor care-l urmau orbește pe Hitler cu atît se expunea la primejdii mai mari. Dar nici o clipă nu se gîndise să bată în retragere. Ca să apropie cît mai mult ziua victoriei împotriva fascismului, se oferise, cu ani în urmă, să lucreze pentru serviciul militar de informații sovietic.

...Printre funcționarii ambasadei germane din Moscova era de **bon ton** ridiculizarea a tot ceea ce se făcea în U.R.S.S. Kurt își dădu seama de acest lucru încă din prima zi după sosirea la Moscova. Ferească sfîntul să fi avut o altă părere. În jurul „renegatului" s-ar fi creat imediat o apăsătoare atmosferă de suspiciune și neîncredere. Toți s-ar fi ferit de el ca de un ciumat. Și, evident, agenții Gestapoului ar fi început pe loc să-l urmărească pas cu pas pe diplomatul cu pricina.

...Kurt se apropie de oglindă și-și scrută încă o dată cu luare aminte înfățișarea. Totul era în regulă : paltonul gri închis, pălăria gri, iar în mîna dreaptă ținea o carte și două ziare împăturite în două. Ziarul de deasupra era așezat în așa fel încît să se vadă clar o fotografie din pagina întîia și data...

Ieși în stradă și luă metroul. În stația „Aeroflot" coborî din trenul albastru. Privi ceasul : „20.55". Se așeză pe o bancă. „Mai am cinci minute" — își spuse.

— Bună seara, domnule Schmidt... Numele meu e Petrov.

Kurt se întoarse brusc. Insul care se afla lîngă el îi zîmbea prietenos, ca unui vechi cunoscut.

Ieșiră din subteran și urcară într-o mașină. Urmă o puternică strîngere de mînă.

— Bine ai venit, tovarășe !...

După ce emoția se mai potoli, Kurt începu să vorbească încet, calm :

— Sînt în posesia unor informații importante... În altă ordine de idei, aș vrea să ne înțelegem de pe acum asupra modului în care vom ține legătura permanentă.

— Dacă trebuie să te întîlnești urgent cu mine, telefonează la numărul cunoscut între orele 14 și 15. Parola o știi...

— Vorbești excelent germana. Unde ai învățat-o ?

— În Spania, tovarășe... În batalionul „Thälmann".

Într-adevăr, Petrov fusese în Spania și luptase acolo împotriva bandelor lui Göring.

După o lungă pauză Ilse îl vizită pe von Schelia la birou. Diplomatul tocmai se întorsese dintr-o călătorie în Italia. Vizita la Roma îl convinsese că prietenia dintre Hitler și Mussolini se întărea tot mai mult. În legătură cu ocuparea Norvegiei, diplomatul își exprimă scurt dar categoric părerea :

— Operația a avut în vedere în primul rînd interese economice... Germania dorește extinderea bazei ei alimentare și de materii prime. În afară de asta, Norvegia va servi, probabil, drept punct pentru atacarea Angliei pe calea aerului... Ei, și acum să-ți spun cîteva lucruri mai interesante. Reține ! Cred că în scurt timp trebuie să ne așteptăm la o înaintare a armatelor noastre spre Olanda. Dovezi...

Cînd ajunse aici, von Schelia părea gîtuit de emoție :

— Draga mea, cei de acolo nu înțeleg parcă ce greu ne e nouă acum să obținem asemenea informații. Aici nu se mai poate afla acum nimic chiar de la oameni care de obicei erau la curent cu toate evenimentele. Totul depinde numai de o întîmplare fericită.

— Dar de ce ? — întrebă aparent nedumerită Ilse.

— Nu știi ? De altfel, nici n-ai de unde să știi ! E un lucru care a fost comunicat numai unui cerc restrîns de funcționari superiori din ministerul de Externe. În urma unei dispoziții speciale, toate ordinele și directivele cu caracter militar sînt acum comunicate numai celor care au directă legătură cu executarea lor. Sînt aduse la cunoștință în așa fel încît să rămînă timp numai pentru îndeplinirea lor... Da, draga mea, acum e greu, foarte greu să lucrezi...

Cu toate acestea, la 10 mai 1940, cînd armatele hitleriste au invadat, într-adevăr, Belgia, Olanda și Luxemburgul, Ilse Stöbe a putut comunica Centrului :

„Din anumite cercuri ale ministerului de Externe ne-au parvenit știri că se proiectează și se pregătesc acțiuni militare împotriva Rusiei, deși ministerul de Război a trimis tuturor atașaților militari o scrisoare cu caracter de directivă, cerîndu-le să dezmintă zvonurile că Germania s-ar pregăti să atace Rusia... „Arianul" mi-a comunicat că el nu crede în conținutul scrisorii, întrucît ea nu corespunde faptelor ce confirmă pregătirea de către Germania a unui război împotriva Rusiei, și că acest război bate la ușă. „Arianul" crede că scrisoarea urmărește... camuflarea adevăratelor intenții..."

Într-o bună zi, Rudolf von Schelia o invită pe Ilse în noua-i locuință. Era prima lor convorbire după invadarea Olandei și Belgiei de către fasciști. Diplomatul era zguduit de succesele obținute de hitleriști pe frontul de vest.

Cu acest prilej, întocmiră împreună un vast program de lucru. Von Schelia făgădui să facă zilnic însemnări despre tot ce putea prezenta interes. De două ori pe săptămînă Ilse urma să vină la el în birou sau acasă spre a bate la mașină, dictate de Schelia, materialele respective și a-i pune eventuale întrebări suplimentare. La rîndul lui, von Schelia trebuia să-și extindă relațiile și să înceapă a primi cu regularitate prieteni acasă. La un moment dat, Ilse profită de o împrejurare prielnică și recurse la un șiretlic pus la cale din vreme :

— Am uitat să te felicit, dragă. Mi s-a cerut să-ți transmit că informațiile dumitale despre atacul pus la cale de Germania împotriva Olandei au fost primite la timp și apreciate ca interesante și importante...

Von Schelia se plimba însuflețit prin cameră :

— Să sperăm, prietenă, că Occidentul va izbuti să-și unească curînd forțele ca să stăvilească pericolul brun. Un ofițer de la marele stat major mi-a spus astăzi în secret : „Rudolf, dacă n-o să izbutim în Belgia un război fulger, ne împotmolim acolo !..."

Ilse scoase un oftat plin de speranțe :

— De-ar da dumnezeu să fie așa !...

— Huliganii ăștia cu zvastică — izbucni Schelia — n-au nimic sfînt. Împușcă pînă și copii. Dacă în Belgia evenimentele n-au să se desfășoare după voia „caporalului" nostru, cine ne garantează că maniacul ăsta n-o să folosească gaze ? Am aflat că avem depozite întregi.

V. Kudriavțev
K. Raspevin

(Va urma)

PORTRET

Nikita Mihalkov în cîteva răspunsuri

Nikita Mihalkov face parte din cea mai tînără generație de actori sovietici. Este încă student la Institutul de cinematografie, ceea ce nu-l împiedică să fie cunoscut de cinefili. A debutat în filmul „Pășesc prin Moscova", care i-a adus primul succes. Dar adevărata popularitate a cîștigat-o cu rolul tanchistului Borodin, din „Apelul", scris special pentru el. În filmul următor, „O zi cu ghinion", i s-a rezervat de asemenea un rol scris special pentru dînsul.

Și acum, iată-l pe Nikita Mihalkov, așa cum ni-l relevă răspunsurile lui la cîteva întrebări puse de revista „Le film sovietique".

— Cînd erați copil, ce visați să deveniți ?

— De cînd am început să înțeleg ce înseamnă a visa, am visat să mă fac actor.

— Care sînt cele mai necesare trăsături de caracter ale unui actor ?

— Franchețea și sensibilitatea.

— Ce vă place să faceți în timpul liber ?

— Să mă duc la vînătoare.

— Din ce e alcătuită, după dv., fericirea personală ?

— Din dragoste, sănătate și activitate creatoare.

— Ce preferați : poezia, pictura sau muzica ?

— Muzica. Ascultînd-o, pot să uit subiectul. Cu toate că nu există muzică fără temă, pot percepe accentele abstracte ale armoniei. Ele acționează asupra simțurilor mele, emoționîndu-mă.

— Ce rol v-a adus cele mai mari satisfacții ?

— Rolul tanchistului Borodin din filmul lui Daniil Hrabrovițki „Apelul". Această muncă mi-a cerut o permanentă încordare emoțională. La sfîrșitul turnării eram epuizat. Credeam că n-am să mai pot juca multă vreme. Aș fi bucuros să știu că acest consum de energie i-a ajutat pe spectatori să înțeleagă mai bine filmul și personajul.

— Ce actori și regizori sovietici și străini preferați ?

— Dintre sovietici : actorul Nikolai Gubenko, regizorii Marlen Huțiev și Andrei Koncialovski. Dintre străini : actorii Stefania Sandrelli, Marcello Mastroianni, Alberto Sordi și regizorul Jean-Luc Godard.

— „Țin minte clipa fericită"... Despre ce eveniment din viața dv. v-ați putea exprima ca Pușkin ?

— Despre ziua căsătoriei mele.

— Ce tip de bărbat și de femeie vă place ?

— Stimez bărbații care știind să rămînă niște visători, nu ajung totuși ratați. La femei apreciez feminitatea, farmecul, inteligența.

— Calitatea dv. cea mai mare ? Dar defectul ?

— Stăpînirea de sine și... lipsa ei.

— Ce băutură vă place ?

— „Narzanul", apă minerală rece.

— Ce loc ocupă moda în viața dv ?

— Nu știu, dar îmi place să fiu bine îmbrăcat.

— Dansul preferat ?

— Twistul.

— Sînteți superstițios ?

— Da.

— Să presupunem că v-ați trezi brusc în anul 2 000. Care ar fi prima reacție ?

— Aș fi agreabil surprins.

— Ca artist ce ați oferi unui coleg marțian venit pe Pămînt ?

— Prietenia.

REFLECTOR

● *Serghei Urusevski, operatorul filmelor „Zboară cocorii", „Scrisoare neexpediată" și „Aici, Cuba !" debutează ca regizor. El va ecraniza nuvela lui Cinghiz Aitmatov : „Adio, Ghiulsara !".*

● *Opera compozitorului gruzin Zakaria Paliașvili „Abesalom și Eteri" — o poveste de dragoste între un fiu de rege și o țărancă — a fost ecranizată de regizorul Leo Esakia. Rolul lui Abesalom este interpretat de Archil Metonidze și cîntat de Zurab Andjaparidze, iar acela al fetei de țăran Eteri — de Lali Habazașvili și, respectiv, Medeea Amiranișvili.*

● *Alexei Batalov va fi cel de-al doilea interpret principal al coproducției sovieto-italiene despre expediția lui Umberto Nobile. Kalatozov l-a angajat pentru rolul pilotului Ciuhnovski care participă la salvarea supraviețuitorilor catastrofei. Interpretul lui Nobile este Marcello Mastroianni.*

CINEMA

Invizibilul Saturn

Inspirîndu-se dintr-un fapt real — arestarea unui mare grup de spioni germani care urmau să fie parașutați pe teritoriul liber sovietic — Vasili Ardamatski a scris o povestire care s-a bucurat de un real succes de public.

Cartea, intitulată „Saturn e aproape invizibil", s-a instalat de cîtva timp pe platourile „Mosfilmului", din voia regizorului V. Azarov („Totul începe în drum", „Copii maturi", „S-a întîmplat la miliție", „Lumina verde") care s-a simțit atras de caracterul autentic și de importanța evenimentelor descrise.

V. Azarov, care este și coscenarist al filmului împreună cu scriitorul V. Ardamatski și M. Bleiman, intenționează însă să nu se limiteze la latura aventuroasă a povestirii, ci să schițeze profilul moral al omului sovietic, să arate ce greutăți a avut de escaladat eroul cărții și al filmului, Krîlov—Kramer, în duelul cu un dușman inteligent și subtil.

Rolul lui Krîlov a fost încredințat actorului M. Volkov de la Teatrul „M. Gorki" din Leningrad. Misiunea actorului nu e de fel ușoară. El nu poate apela la efecte exterioare, întrucît latura vizibilă a activității lui Krîlov e oarecare, „cotidiană". Timp de patru ani Krîlov trăiește printre agenți germani, lucrînd la comandamentul grupului „Saturn". În acest răstimp el nu mai e Krîlov, ci germanul Kramer, un ofițer exemplar al Wehrmachtului, un om de nădejde al amiralului Canaris (interpretat de B. Freindlih). Deocamdată șefii au încredere în el. Dar [illegible] rificările se țin lanț. Cea mai mică greșeală poate duce la catastrofă. Curajul lui Krîlov, devotamentul lui față de patrie, inventivitatea și stăpînirea de sine în situațiile cele mai riscante, îl ajută însă să iasă învingător.

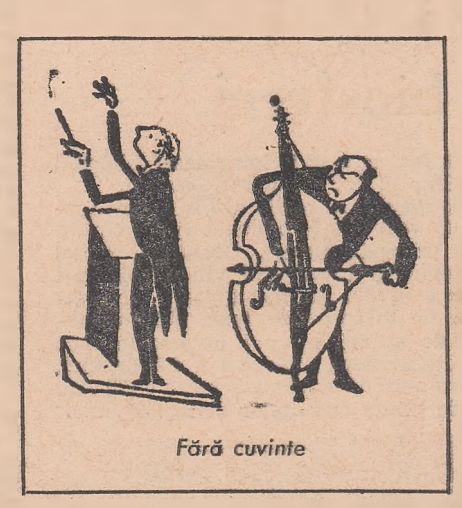

Fără cuvinte

EXPOZIȚII

Sportul pe șevalet

Finala Spartachiadei popoarelor U.R.S.S. a adus pe stadionul Lujniki din Moscova nu numai amatori de sport ; ea a marcat și vernisajul unei mari expoziții retrospective intitulate „Cultura fizică și sportul în arta plastică", eveniment care a trezit un interes major în viața metropolei sovietice.

A doua manifestare de acest gen, expoziția înglobează într-o imagine de sinteză tot ce au creat mai bun artiștii sovietici inspirați de sport. Este bilanțul cu care ei se prezintă la apropiata sărbătoare a semicentenarului Revoluției din Octombrie.

De altfel, sportul a inspirat dintotdeauna creația artistică. Sculptura antică a atins perfecțiunea în slăvirea frumuseții trupești a omului. Dar cultul corpului atletic a îngăduit în același timp sculpturii antice să întruchipeze idealurile epocii în opere care străbat triumfător veacurile. Trăsătura aceasta caracterizează întreaga creație plastică universală în ceea ce are ea mai bun. Alegîndu-și ca izvor de inspirație sportul, artiștii au urmărit implicit să lase un document al epocii lor.

Expoziția retrospectivă de la Moscova oferă cîteva asemenea documente, pe lîngă care nimeni nu trece indiferent. De exemplu tabloul „Sportivele" al lui I. Samohvalov. Cele două tinere pe care Samohvalov le-a pictat în deceniul al patrulea sînt o imagine elocventă a tineretului sovietic antebelic, viu, luminos și cu acea rezervă de trăinicie care l-a ajutat să învingă în cumplita încleștare cu fascismul. G. Neledva și-a pictat „Sportivii" după treizeci de ani, realizînd prin tabloul lui un document al jumătății veacului XX. Cei trei baschetbaliști sînt nu numai sculptural de frumoși — armonie fizică spre care se tinde pe scară de masă în zilele noastre, ei sugerează și profilul spiritual al tineretului modern : unul s-a cufundat în lectura ziarului, ceilalți doi discută ceva cu gravitate — și întreaga lor expresie, structura încordată și severă a tabloului, contrastele dramatice de umbre și lumini sugerează că ceea ce îi preocupă nu sînt mărunțișuri, ci probleme serioase, probabil una din multele griji care bîntuie planeta noastră.

TEATRU

Cînd prietenele devin rivale...

Anastasia Garșina și Vilhelmina Eirich au absolvit odată Institutul de teatru din Leningrad și au fost repartizate amîndouă la Teatrul tînărului spectator din Novosibirsk. De atunci au trecut cincisprezece ani. Cele două prietene, personalități de frunte ale colectivului, au jucat de multe ori în aceleași spectacole — tragedii, comedii, drame, feerii — vădind un diapazon interpretativ foarte întins.

Factura talentului lor face ca să interpreteze roluri diferite și să nu se dubleze niciodată una pe alta. Vilhelmina tă densă, cu tonuri stridente, actrița nu ocolește grotescul, are o manieră de joc frapantă. Dimpotrivă, Anastasia Garșina este înclinată temperamental spre un joc discret, spre culori pastelate.

În ciuda acestei relații de contrast, hazardul a vrut ca cele două prietene să fie pînă acum în termeni buni și pe scenă. Personajele lor n-au avut niciodată ocazia să se ciocnească, necum să se dușmănească.

V. Eirich în rolul Elisabetei...

De aceea, a produs o adevărată senzație vestea că Vilhelmina Eirich și Anastasia Garșina le vor interpreta pe cele două regine — Elisabeta și Maria — în „Maria Stuart" de Schiller. După cincisprezece ani de desăvîrșită armonie în viață și pe scenă, să ajungă la cea mai dramatică rivalitate feminină pe care a cunoscut-o istoria !

Cronicarii afirmă că actrițele se dușmănesc foarte convingător pe scenă. Vilhelmina Eirich reînvie impresionant personalitatea contradictorie a longevivei regine engleze care, dincolo de crima ce a stigmatizat-o în istorie, a fost o conducătoare înțeleaptă, ducînd Anglia la prosperitate. În interpretarea actriței, Elisabeta este o regină ambițioasă, plină de conștiința puterii ei, o politiciană lucidă și crudă, dar, în același timp, o femeie sfîșiată de slăbiciuni, de

...și A. Garșina, interpreta Mariei Stuart

nehotărîre, de o gelozie violentă, pe care nici nu încearcă să o disimuleze.

Spectacolul teatrului din Novosibirsk glorifică însă în primul rînd forța spiritului uman. Această temă este fundamentul pe care își construiește personajul Anastasia Garșina. Actrița creează un caracter tragic, complex, cu toate calitățile, slăbiciunile și defectele pe care le-a avut regina scoțiană, un destin plin de contradicții și nespus de trist.

Premiera spectacolului regizat de V. Kuzmin și A. Movcian a fost o adevărată sărbătoare a teatrului. Îndelung ovaționate, cele două regine rivale au lăsat pentru o clipă la o parte istorica lor dușmănie și [illegible]

arta

SOCIOLOGIA NATURII

Omul – amic și inamic al biosferei

Să ne imaginăm o pădure de pini. Se știe că ea poate trăi foarte multă vreme, ajungînd uneori pînă la vîrsta de trei mii de ani. Într-o asemenea pădure își duc viața în bună înțelegere circa 2 000—3 000 de organisme vii. Avem de-a face așadar cu o „societate" complexă care dăinuie vreme de trei milenii. Unele organisme totalizează în acest răstimp mii de generații, altele numai cîteva zeci sau chiar unități. Dar pădurea își duce viața ca un tot unitar. De ce? Intrebarea rămîne deocamdată fără răspuns întrucît omul nu a pătruns încă tainele relațiilor dintre membrii acestei asociații.

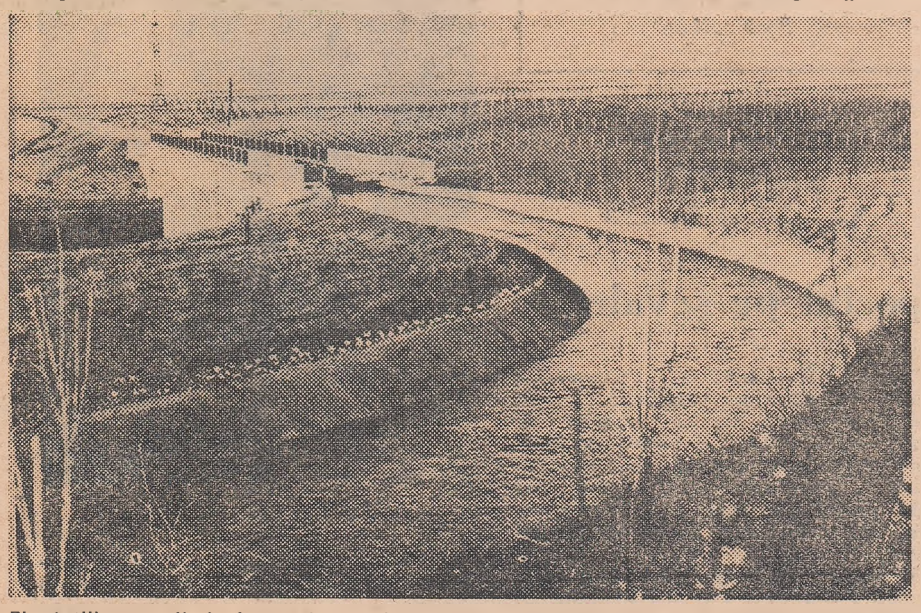

Plantațiile contribuie intens la sporirea densității învelișului verde al Pămîntului. (Într-un sovhoz din Gruzia)

Dacă pădurea de pini ar fi tăiată, în locul ei ar putea crește una de mesteceni sau de plopi. Dar s-a observat că acestea nu ating niciodată echilibrul necesar. Și din nou ne întrebăm: de ce? De ce pădurea de pini este o asociație de organisme armonios organizată și de ce nu poate realiza aceeași armonie pădurea de mesteceni? Răspunsul îl vom afla numai după ce omul va izbuti să cunoască problema echilibrului în natură. Tot atunci, el va putea interveni rațional în vederea transformării în interesul său a mediului care îl înconjoară fără a prejudicia naturii și lui însuși.

Intervenind în procesele naturii, omul nimicește raporturile existente și din momentul acela începe să acționeze „principiul bumerangului": în virtutea unității dialectice dintre om și natură, orice acțiune mai importantă a omului, avînd ca țel transformarea naturii, revine după un timp sub forma unei acțiuni de răspuns a naturii îndreptată împotriva societății umane. Iată cîteva date concludente. În Statele Unite, activitatea economică a omului s-a soldat pînă în clipa de față cu sporirea de două ori a suprafeței deșerturilor. Sau alt exemplu. Bioxidul de carbon din atmosferă, produs prin arderea carbonului și a compușilor săi sau prin descompunerea termică a unor carbonați, „încălzește" planeta reținînd radiația solară. Or, potrivit unor calcule, dacă actualele ritmuri de dezvoltare a industriei se vor menține, bioxidul de carbon va duce peste 200 de ani la o supraîncălzire a atmosferei, greu de suportat. Și exemplele ar putea continua. Oricum, un lucru este de pe acum evident, anume „răspunsurile" naturii la activitatea economică a omului au căpătat și ele un caracter planetar și influențează adesea nefavorabil asupra vieții omului.

La începuturile societăților omenești, cînd o colectivitate secătuia pămîntul pe care trăia se putea strămuta în alte regiuni mai fertile. Așa s-a întîmplat, de pildă, cu triburile indiene maya care la început au ocupat un teritoriu din America Centrală, iar apoi au plecat în căutarea unor soluri mai roditoare. Astăzi, însă, e limpede pentru oricine că după secătuirea Pămîntului omenirea nu-și va putea părăsi planeta natală. Iată de ce încă din momentul de față se ridică în fața oamenilor de știință importanta problemă a utilizării cît mai raționale a „învelișului viu al Pămîntului", cum numesc ei biosfera, pentru a nu obliga natura să ia măsuri de apărare nefavorabile omului. Dar să trecem pe scurt

diții. Iată cum și le imaginează biologul sovietic N. V. Timofeev-Ressovski.

Pe Pămînt se realizează în permanență un vast circuit biologic. Acest circuit are proporții uriașe. Greutatea masei biologice a învelișului viu al planetei este evaluată la aproximativ un milion de miliarde de tone. Dar oamenii de știință nu pot determina încă productivitatea biologică a Pămîntului, aceasta fiind legată nu de masa biologică, ci de viteza circuitelor biologice „mici" care alcătuiesc circuitul planetar. Pentru a o cunoaște ar trebui ca toate organismele să fie împărțite în grupe după criteriul vitezei de evoluție care, la scara globului, variază de la cîteva ore la 700 000 de ani. Numai așa s-ar putea calcula productivitatea cantitativ biologică a Pămîntului.

În circuitul biologic de pe Terra joacă un rol important Soarele. Acesta este furnizorul energiei. Dar Pămîntul, mai exact învelișu-i verde, folosește numai o infimă parte din uriașa cantitate de căldură pe care ne-o trimite cu dărnicie astrul zilei din pricină că densitatea sa este foarte mică. De unde se impune o primă concluzie. Cu cît va fi mai mare densitatea învelișului verde, cu atît va spori și productivitatea lui. Măsurile de primă urgență care decurg sînt deci: sporirea rapidă a densității învelișului viu al Pămîntului plantînd cît mai multe păduri și mai ales folosind masiv vegetația subacvatică, planctonul; pe de altă parte plantele trebuie ajutate să urmeze un drum evolutiv. Pentru aceasta trebuie să se facă o selecție a lor, să fie preferate cele în care procesul de fotosinteză decurge cel mai intens.

Toate acestea sînt măsuri de viitor, deși unele au și început să se înfăptuiască. Situația îngrijorătoare de care vorbeam la început este însă o realitate actuală și impune luarea unor măsuri neîntîrziate. Savantul sovietic I. Zabelin propune în acest sens organizarea unei noi discipline științifice, care să studieze raporturile dintre om și natură.

TELECOMUNICAȚII

Telegrame transmise prin... stele căzătoare

În drumul lui prin spațiile siderale, Pămîntul întîlnește un mare număr de meteoriți, mici și mari. Evident, infinit mai numeroși sînt cei de proporții mici, dar indiferent dacă cîntăresc kilograme sau numai fracțiuni de gram, aceste obiecte cerești ard atunci cînd vin în contact cu atmosfera. Cei mai grei au nevoie de oarecare timp spre a se consuma și ne apar ca niște stele căzătoare. Cei mai ușori se consumă mai repede și nu lasă nici o urmă vizibilă.

Atît într-un caz, cît și în celălalt, însă, frecarea aerului de bolid duce la o puternică ionizare a aerului. Cu alte vizibil sau nu, este însoțită de formarea unei dîre ionizate.

Plecînd de la existența acestor zone ionizate, foarte întinse dar cu o suprafață extrem de redusă și o durată foarte efemeră, în Uniunea Sovietică a fost pus la punct un sistem de telecomunicații, ce va fi utilizat în special în zonele nordice unde mijloacele de comunicație obișnuite sînt frecvent tulburate de perturbările ionosferice. Principiul pe care se întemeiază noul sistem este cît se poate de simplu: el se bazează pe emiterea unor semnale radioelectrice imediat ce un meteorit pătrunde în atmosferă, pe reflectarea acestor semnale de către dîra ionizată lăsată de bolid — cum ar face-o ionosfera — și recepționarea lor pe sol. Evident, dispozitivul pleacă de la premiza că meteoriții și micrometeoriții intrați în atmosferă sînt într-un număr îndestulător, lucru pe care experiența de pînă acum îl atestă cu prisosință.

Instrumente speciale pentru supravegherea cerului detectează ivirea bolizilor, informațiile sînt gata pregătite pentru a fi transmise imediat și cu mare viteză. În felul acesta, dispozitivul cuprinde trei elemente cuplate unele de altele: sistemul de alertă — un aparat optic sensibil la fenomene invizibile cu ochiul liber, o „memorie" care păstrează informațiile ce urmează a fi transmise și un post emițător pe unde scurte care, imediat ce primește o indicație de la primul element începe să facă apel la cel de-al doilea. Recepția este făcută cu instrumente clasice dar capabile să capteze semnale de foarte mică intensitate. Între frecvența cu care meteoriții intră în atmosferă și sensibilitatea instrumentelor de recepție există un raport bine definit. Cu cît meteoriții sînt mai mici, cu atît dîrele ionizate pe care le lasă sînt mai neînsemnate. Pe de altă parte, cu cît sensibilitatea receptoarelor este mai mare, crește numărul de dîre, deci de meteoriți, ce se pot utiliza... Aceste împrejurări fac ca cel puțin deocamdată, sistemul de telecomunicații prin intermediul „stelelor căzătoare" să pară a trebui să se limiteze la transmiterea de telegrame.

SEISMOLOGIE

Un milion de cutremure. De ce?

După cît se spune, evident mai mult după supoziții decît după calcule, de 2 000 de ani încoace circa 10 milioane de oameni ar fi căzut victime cutremurelor. În orice caz, din 1900 și pînă azi s-au numărat 1 600 000 de morți. Cele 3 000 de stații seismologice răspîndite pe tot globul înregistrează cam un milion de cutremure pe an, adică la aproape fiecare două minute o zguduire a scoarței. Optzeci la sută din seisme au loc în „centura de foc a Pacificului"; cincisprezece la sută în marea fisură care pleacă de la linia mediană a Atlanticului, străbate Mediterana, Orientul Apropiat, Himalaia, urcă prin Mongolia pînă la Cercul polar și atinge iar mijlocul Atlanticului în largul Groenlandei; cinci la sută în alte puncte ale globului.

Care este însă explicația științifică a fenomenului?

Din păcate, savanții de la mijlocul veacului XX trebuie să mărturisească că nu o pot da încă cu toată certitudinea. Căci într-o vreme cînd omul a ajuns să exploreze Cosmosul, el n-a izbutit încă decît să zgîrie scoarța pămîntească și nu știe ce-i în adîncurile ei. Cele mai adînci galerii de pînă acum sînt acelea ale minelor de cărbuni. În U.R.S.S. se proiectează foraje de mari adîncimi, dar americanii au renunțat la proiectul lor din lipsă de credite. Încît ceea ce se poate afirma deocamdată cu toată siguranța este numai că Pămîntul nostru are o vechime de circa cinci miliarde de ani, că diametrul lui este de 12 750 kilometri și că 98,5 din masa Terrei e alcătuită din magmă. Scoarța pămîntească este uimitor de subțire — în medie 30 de kilometri, iar în unele locuri are chiar numai 10 sau 15 kilometri grosime. Acest fragil înveliș pe care trăim, îmbracă așadar un nucleu clocotind în continuă efervescență și mișcare. Mase de bazalt supraîncălzit se ridică cu violență la suprafață de la sute de kilometri adîncime. La început ele au o temperatură de 30 000 de grade și-și mai păstrează încă 6 000 de grade și cînd ajung aproape de suprafața scoarței terestre. Această ciocnire a bazaltului cu „planșeele" de granit care ne ocrotesc de milioane de ani dă naștere unor fenomene încă în bună parte misterioase.

altele se curbează sub înrîurirea fantasticelor presiuni și se produc violente zguduiri vulcanice și seismice...

După recentul cutremur din Franța, specialiștii din această țară au mai făcut cunoscute o sumă de supoziții în legătură cu zguduirile scoarței terestre. Comparînd marile lanțuri mun-

La Observatorul geofizic central din Moscova se înregistrează pulsul Pămîntului.

toase — Alpii, Pirineii, munții Himalaia — cu niște fabuloase aisberguri avînd temelii foarte adînci (Alpii, de pildă, își înfig „rădăcinile" pînă la 50—60 de kilometri adîncime), ei au arătat că aceste mase enorme apasă greu asupra magmei care, la rîndul ei, reacționînd le zguduie brutal.

O altă ipoteză încearcă să explice frecvența cutremurelor din jurul bazinului mediteranean prin masele de apă care s-ar fi insinuat printre crăpăturile scoarței terestre și ar fi intrat în contact cu magma incandescentă. Vaporii produși de acest fantastic cazan ajung să dizloce unele porțiuni ale bolții stîncoase pe care oamenii își duc traiul și atunci...

Acestea sînt, în momentul de față, cele mai noi concluzii într-o problemă care interesează în modul cel mai acut viața unor mari părți ale globului nostru. Vor rezista ele la asaltul viitoarelor cunoștințe pe care savanții nu vor înceta, desigur, să le acumuleze? Orice răspuns ar însemna, însă, de fapt numai o nouă supoziție...

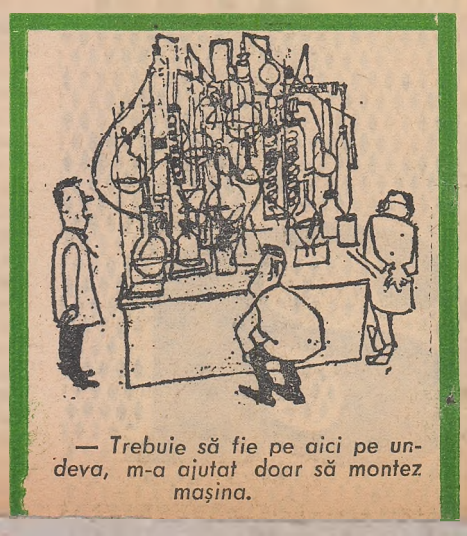

— Trebuie să fie pe aici pe undeva, m-a ajutat doar să montez mașina.

tehnica

ŞOSELELE LUMII

Roţile caută parteneri

Drumul şi roata. Două elemente care, de la bun început, ar fi trebuit să găsească un limbaj comun. Dar nu l-au găsit, şi încă multă vreme. Roata a fost folosită mai întîi de egipteni, iar primele drumuri au fost construite, pe cealaltă faţă a globului, de vechii azteci. Apoi, în cursul mileniilor lumea civilizată a inventat o armadă de mijloace de transport mecanizate, fără a fi în stare, însă, să le asigure drumuri perfect corespunzătoare. Paradoxul e numai aparent: roţile nu reuşesc întotdeauna să-şi găsească un partener demn pentru că, în ciuda aparenţei, construcţia de drumuri a fost şi este una din cele mai complicate ramuri ale „ingineriei terestre". Există o singură excepţie la cele afirmate mai sus, calea ferată, care s-a contopit într-un tot unitar cu mijlocul de transport căruia îi este destinată.

În ultimii 10—20 de ani concepţia despre calitatea unui drum bun — fie că se numeşte şosea sau autostradă — s-a schimbat radical. O autostradă modernă, de pildă, e prevăzută pentru a „suporta" peste 6 000 de automobile în 24 de ore, între care convoaie cu o capacitate de transport de 40—60 de tone, care se deplasează cu 80—150 de kilometri pe oră. Dacă am executa o secţiune longitudinală într-o magistrală de acest gen, am vedea întîi un strat de 10 cm de beton asfaltic, apoi un alt strat, de 30 cm, de ciment-beton şi, în sfîrşit, o temelie de nisip şi pietriş cu adaos de ciment. Lăţimea acestui „sandviş" trebuie să atingă 7,5 sau chiar 8 magistrale de acest fel paralele, despărţite prin spaţii verzi.

Acestea sînt şoselele de categoria întîia. Dar nici cele de categoria a doua nu sînt cu mult mai puţin complexe şi costisitoare, chiar dacă în adîncime „sandvişul" nu depăşeşte 35 cm. Iar celelalte... Celelalte, de categorii aşazise inferioare, sînt cimentate, după expresia unui poet-şofer, cu lacrimile conducătorilor auto.

Să revenim, însă, la titanii rutieri, şoselele de categoria întîia. În U.R.S.S., de pildă, un kilometru de autostradă cu 4 benzi de circulaţie poate fi construit de 7 schimburi formate din 28 — 30 de muncitori avînd la dispoziţie cele mai moderne mijloace tehnice (fără ajutorul maşinilor consumul de muncă ar creşte de 100—150 de ori). Pentru un singur kilometru de autostradă maşinile deplasează o cantitate imensă de pămînt, atît cît ar putea cuprinde gropile de fundaţie a 40 de blocuri-turn cu cîte 12 etaje. Experienţa a dovedit, însă, că cu cît drumurile sînt mai bune, cu atît costul lor e recuperat mai curînd, de regulă în cel mult trei ani. De aceea, viitorul aparţine acestui gen de magistrale.

Un aforism mai vechi, născut în perioada cînd conflictul dintre roţi şi drumuri devenise evident, spune că „automobilul construieşte drumul". Un exemplu concludent ni-l oferă Statele Unite ale Americii. Încă la începutul secolului nostru, fermierii americani îşi abandonau furgoanele, din toamnă pînă-n primăvară, în mijlocul drumurilor desfundate în care se împotmoliseră, iar Henry Ford a trecut la rebut automobilele de tip englezesc pentru că ele nu rezistau pe mizerabilele drumuri ale patriei lui. Apoi în S.U.A. s-a dezvoltat vertiginos industria de automobile şi drumurile au început să se perfecţioneze. Se poate stabili chiar o interesantă corelaţie între sporirea producţiei anuale de automobile şi creşterea în lungime a şoselelor, pînă cînd s-a ajuns la o adevărată explozie cantitativă şi calitativă în construcţia de şosele, care a coincis cu o producţie anuală de peste un milion de automobile. O „explozie" similară se prevede şi în Uniunea Sovietică în actualul cincinal şi nu întîmplător, căci numărul automobilelor produse va depăşi cifra de un milion pe an.

În întreaga lume există, însă, peste 150 de milioane de automobile şi o bună parte din ele continuă să vină în conflict cu şoselele.

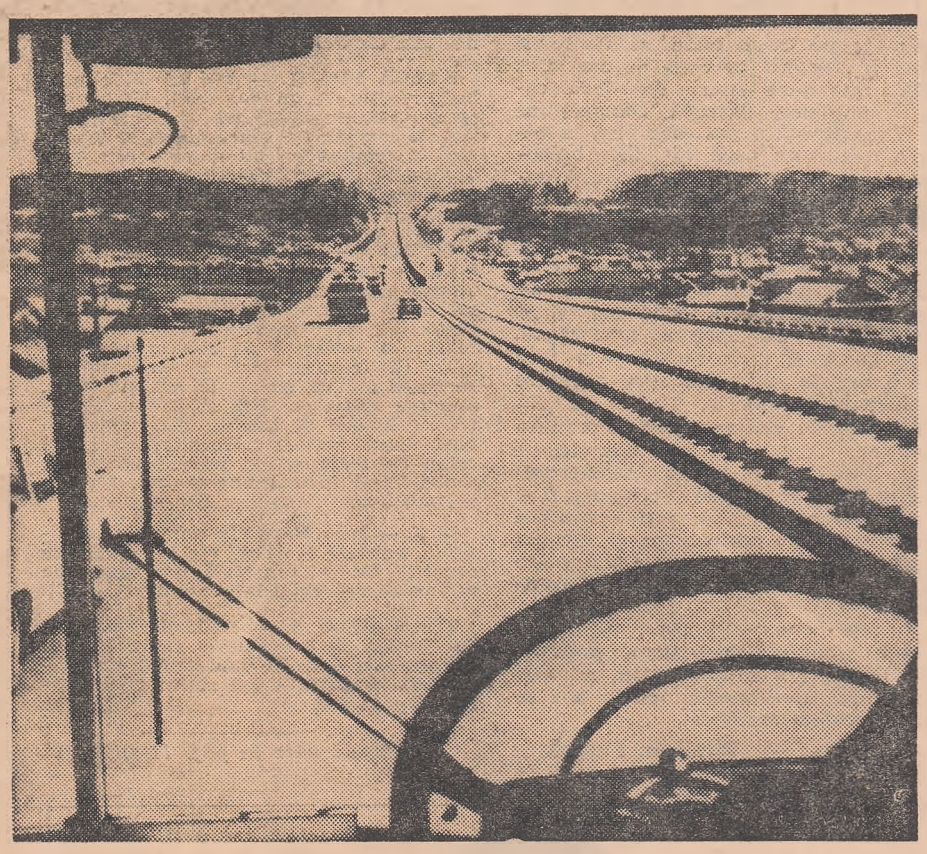

Pe autostradă...

GEOLOGIE

Din Cosmos ne priveşte un ochi

Se ştie că viitorul civilizaţiei noastre depinde în bună măsură de bogăţiile conţinute în sol, de zăcămintele de minereuri utile cunoscute care, în timp, sînt însă ameninţate cu epuizarea. Pentru a inventaria şi pune în valoare toate resursele Terrei, a fost elaborat solurilor prin mijlocirea sateliţilor artificiali. Proiectul se află actualmente în atenţia cercurilor ştiinţifice din întreaga lume, dat fiind că în epoca noastră de intensă dezvoltare industrială, de creştere continuă a populaţiei globului, raportul populaţie-resurse miniere nu este deloc mai prejos decît raportul populaţie-hrană. Şi pe bună dreptate, căci dacă minereul de fier,

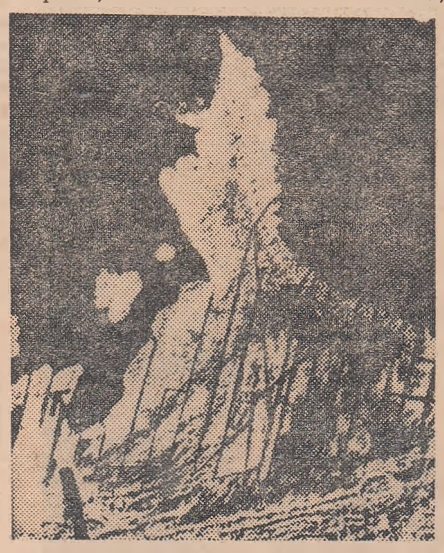

Fotografiată cu infraroşii, această regiune de coastă dezvăluie detaliile ţărmului şi natura fundului mării

de pildă, sau zăcămintele petrolifere nu hrănesc omul, în schimb fără ele nu pot exista tractoare şi buldozere şi nici tubulatura atît de necesară irigării terenurilor puţin fertile care produc hrana omenirii.

În activitatea de prospectare, geologii se află însă oarecum în situaţia unui explorator căruia copacul îi ascunde pădurea. Legaţi de sol le lipseşte perspectiva care să le permită cuprinderea dintr-o singură privire a imensităţii terenului şi, în consecinţă, descoperirea miilor de detalii care indică prezenţa preţioaselor zăcăminte. Fotografierea solului cu ajutorul camerelor de luat vederi satelizate, adevăraţi ochi cărora, plutind în Cosmos, nu le scapă nimic, va oferi primele informaţii geologice de amploare şi va constitui prima etapă a proiectului. Cu ajutorul unor filme speciale vor putea fi „văzute" fundurile oceanelor, controlată structura pădurilor, cunoscută natura exactă a terenurilor. Simpla variaţie în culoarea pădurilor sau cîmpiilor, insesizabilă pentru observatorul terestru, va dezvălui prezenţa unei pînze freatice sau a unui zăcămînt de titan. Iar faptul că o singură fotografie luată dintr-un satelit, într-o fracţiune de secundă, înregistrează nu numai aspectul general al unei regiuni, ci şi amănuntele geografice fizice şi economice, va înlocui munca atît de migăloasă a cartografilor care, în plus, cere şi foarte mult timp.

Prin mijlocirea camerelor sinoptice, panoramice şi fotometrice asistate de dispozitive laser va deveni posibilă întocmirea de hărţi mondiale de o precizie perfectă, care să includă şi regiunile încă neexplorate. Dar dispozitivele automate sau telecomandate montate pe sateliţi nu se vor limita numai la simpla cartografiere. Ele vor fi folosite la determinarea proporţiilor bazinelor de sedimentare, la evaluarea deplasării gheţarilor şi măsurarea afluenţilor marilor fluvii, la controlarea nivelului lacurilor şi barajelor şi înaintării deltelor în mare, la controlarea poluării atmosferei etc. Tehnicile fotografice folosite în astronautică ca, de pildă, detectoarele telecomandate, vor permite şi măsurarea pe mari suprafeţe a temperaturii solurilor şi a nivelului hidrostatic, informaţii necesare pentru rezolvarea unor probleme agricole sau miniere. Adevărata şi cea mai importantă misiune a acestor „ochi" cereşti va fi însă realizarea de hărţi geologice. Prin folosirea unor detectoare speciale, foarte complexe, sateliţii vor înlesni, pentru prima oară în istoria geologiei, studierea ştiinţifică a resurselor posibile, o utilizare eficace a terenurilor. Între altele, observaţiile făcute cu raze infraroşii vor constitui o metodă precisă pentru evaluarea distribuţiei energiei termice pe glob, iar reperarea şi studierea depozitelor de minereuri metalice, în general asociate faliilor subsolului, va deveni o operaţie simplă. Detectarea cu infraroşii din sateliţi va găsi, de asemenea, largi aplicaţii în prevederea erupţiilor vulcanice prin reperarea imediată a variaţiei de temperatură a subsolului, fenomen care precede catastrofa.

Măsurarea cîmpului magnetic terestru va duce la rezultate încă şi mai importante. Prin întocmirea de la mare altitudine a unei hărţi a variaţiilor acestuia, vor putea fi depistate anomaliile din grosimea scoarţei terestre şi astfel stabilită existenţa zăcămintelor metalice, chiar dacă se află acoperite ce priveşte petrolul şi cărbunele, fotografiile realizate de la bordul unui satelit scot în evidenţă cu claritate cutele de teren care ascund preţioşii combustibili. În fine, fenomenul evapotranspiraţiei, proces care condiţionează climatologia unei regiuni şi care reprezintă una din cele mai importante probleme hidrologice, va putea fi cunoscut şi el mai bine tot prin mijlocirea fotografierii din sateliţi. După cum se vede, sateliţii „prospectori" vor reprezenta, şi încă în scurtă vreme, un instrument indispensabil pentru cunoaşterea Pămîntului şi, deci, pentru dezvoltarea industrială a lumii.

CIBERNETICA

În pas cu vremea

Automatizarea muncii intelectuale cu ajutorul electronicii este una din caracteristicile secolului al XX-lea. Savanţii din Ucraina au dobîndit pe acest tărîm rezultate remarcabile. Primul calculator electronic din U.R.S.S. şi chiar din Europa a fost construit la Kiev, în anul 1950. De atunci, cercetările în acest domeniu au făcut mari paşi înainte.

Succese importante în rezolvarea relaţiilor om-maşină — una din cele mai importante probleme ale dezvoltării calculului electronic — au fost obţinute la Institutul de cibernetică al Academiei de Ştiinţe a Ucrainei, înfiinţat în 1952.

Astfel, a fost creat calculatorul electronic „Promin" ce rezolvă cu uşurinţă o vastă gamă de probleme şi poate fi uşor utilizat de ingineri, graţie notiţei sale explicative. Tot acelaşi institut a creat şi o maşină mai perfecţionată, care poate rezolva numeroase probleme tehnice: calculatorul numeric „Mir" cu semiconductori, de mică dimensiune.

„EMCC—1", „EMPT—2" (concepută la Universitatea din Kiev pentru tăierea optimă a ţesăturilor), „EMCC—7" (pusă la punct de Institutul de cibernetică al Academiei ucrainene de ştiinţe, serveşte la calculul matematic al structurilor metalice) — sînt alte cîteva maşini matematice care accelerează calculele de 12 şi uneori chiar de 40 de ori.

O preocupare actuală a oamenilor de ştiinţă ucraineni este propagarea sistemelor create pe baza maşinii directoare „DNIEPR". Aplicarea lor direct în producţie uşurează mult munca omului şi contribuie în mod sensibil la creşterea randamentului maşinilor. Astfel, la uzina „Dzerjinski" două maşini „DNIEPR" comandă desfăşurarea procesului de producţie în atelierele furnalelor înalte şi cuptoarelor Bessemer. La aceeaşi uzină se pune acum la punct un sistem de automatizare a comenzilor în atelierul de galvanizare, sistem care, după primele calcule, va fi amortizat în 1—1,3 ani. La Gorlovka şi în multe alte întreprinderi de produse chimice aceste maşini funcţionează în calitate de „consilieri".

Dacă pînă la un anumit timp s-au construit însă maşini izolate, care rezolvau probleme separate, acum se pune problema creării de sisteme cibernetice de comandă constituite dintr-un ansamblu de maşini şi de metode care să permită automatizarea în întregime a unei întregi sfere de producţie. Sistemul de comandă a producţiei la uzina de televizoare din Lvov, elaborat de Institutul de cibernetică al Academiei ucrainene de ştiinţe, în colaborare cu specialiştii uzinei, oferă un exemplu elocvent în această privinţă. Folosirea electronicii în această uzină sporeşte considerabil producţia şi randamentul şi permite reducerea personalului.

De mare ajutor sînt calculatoarele electronice în activitatea de cercetare. Astfel, la bordul vasului „Lomonosov", unde lucrează o expediţie ştiinţifică, există un sistem complex de automatizare a calculelor ştiinţifice. Datele furnizate de instrumentele de măsură aruncate în ocean la mare adîncime sînt transmise la centrul de calcul al navei, echipat cu un calculator „DNIEPR". Hidrofizicienii se înapoiază în port cu rezultatele observaţiilor deja prelucrate. Pînă la înzestrarea navei cu un astfel de calculator, această muncă dura aproape doi ani după înapoierea navei în port. La fel se poate automatiza şi studiul maşinilor şi instalaţiilor, care devine astfel un element principal al procesului de producţie.

Cibernetica, — cum sublinia acad. Viktor Gluşkov într-un recent articol — are, în ciuda relativei sale tinereţi, o acţiune considerabilă asupra dezvoltării de ansamblu a umanităţii. Utilitatea calculelor electronice poate fi pusă pe acelaşi plan cu folosirea practică a energiei atomice sau cu începutul ruce-

Tineretul din sovhozul „Okteabr" își începe ziua cu o jumătate de oră de gimnastică de înviorare

E BINE SĂ ȘTIM

Alergia alimentară

Uneori, mai cu seamă la copiii mici, după consumarea unui aliment, apare o îmbolnăvire bruscă și cu caracter paroxistic, în strînsă legătură cu ingerarea alimentului respectiv, constînd din: vărsături, diaree sau constipație, crize acute abdominale mergînd pînă la sîngerări gastro-intestinale. În alte cazuri apar eczeme cu mîncărimi insuportabile, purpură, migrene, fenomene de rinită și astm, stomatite etc, etc.

La copiii alimentați artificial, cît și la cei alimentați natural, cînd sînt trecuți la alimentația mixtă cu lapte de femeie și cu lapte de vacă, apare uneori o îmbolnăvire cu febră, vărsături repetate, erupție eczematoasă, diaree cu sînge și alte fenomene toxice. Aceste simptome nu dispar decît după eliminarea din alimentație a laptelui de vacă.

Mecanismul producerii acestor dramatice îmbolnăviri constă în absorbția unor proteine alimentare incomplet digerate, care determină o reacție violentă a organismului. Aceste substanțe proteice capabile să provoace modificări de sensibilitate a organismului au fost numite **alergeni** sau **antigeni.** La contactul cu ele, organismul se apără prin formarea unor substanțe antagoniste, numite **anticorpi.** Contactul repetat dintre alergenul și anticorpul specific dă loc la reacția amintită, însoțită de eliberarea unei substanțe organice numite **histamină,** responsabilă de declanșarea manifestărilor alergice la nivelul diferitelor organe.

Teoretic, alergia digestivă rezultînd din contactul mucoasei gastro-intestinale cu alergenul respectiv poate fi provocată de orice aliment. Alergologii dispun astăzi de **teste de identificare** pentru mai toate alimentele: laptele și derivatele lui, albușul și gălbenușul de ou, grîu, cartofi, porumb, morcovi, mere, spanac, mazăre, fasole, linte, portocale și mandarine, banane, carne de porc, de vacă și de pui, tomate, orez, pești, crustacee, icre, fragi, zmeură, căpșuni, mure, cacao, șocolată, cafea, cireși, vișine, țelină, sfeclă, vin, bere etc., adică o foarte largă gamă de alergene alimentare, la care cîteodată nici gîndul nu te duce.

Aceste teste constau în injectarea intradermică a unei cantități minime din extractele alimentare preparate special pentru aceste determinări. Reacția pozitivă se caracterizează prin roșeața și inflamația pielii la nivelul injecției.

Alt mijloc de depistare a alimentelor alergice este încorporarea alimentului bănuit în alte alimente care sînt tolerate, bineînțeles, fără știrea bolnavului. Cel mai folosit mijloc pentru diagnosticarea alergenului constă în **dieta de eliminare,** din care se suprimă rînd pe rînd toate alimentele suspectate.

Odată identificat, alimentul alergen — dacă este mai puțin necesar organismului (pește, jambon, vin etc., etc.) — trebuie suprimat cu desăvîrșire din hrana bolnavului. Dacă alergia este provocată, însă, de un aliment esențial organismului, cum este laptele, carnea, făina, se procedează la **desensibilizarea specifică a organismului** cu ajutorul unor mici **prînzuri preliminare,** constînd în administrarea a cîte 3—10 g din fiecare aliment cu trei sferturi de oră înaintea fiecărei mese. O altă metodă numită peptonoterapie constă în administrarea cu trei sferturi de oră — o oră înainte de masă, pe stomacul gol, a unei capsule cu 0,10 g **propeptonă** corespunzătoare alimentelor pe care dietele de eliminare le-au identificat ca alimente alergene.

La această terapie specifică se adaugă și tratamentul **nespecific,** constînd în administrarea unor medicamente **antihistaminice** de sinteză (cum sînt produsele Romergan, Fenergan, Nilfan, Avil, Feniramin etc. N.R.) a ACTH-ului și corticosteroizilor, autohemoterapiei, calciului, hiposulfitului de sodiu etc. care ajută la stingerea reacției alergice.

Dr. Z. A. Barski

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Tov. C Suzănescu din Focșani dorește să știe dacă

Există vitamina F?

Într-adevăr, unele tratate medicale sau cărți de medicină popularizate nu pomenesc de existența unei vitamine „botezate" cu această literă alfabetică. Alți biochimiști, însă, au apreciat că e just să se dea numele de vitamina F unui număr de trei acizi grași: acidul linoleic, acidul linolenic și acidul arahidonic, **care joacă un rol esențial în anumite procese metabolice și în mecanismele de creștere a organismului.**

Vitaminei F i se atribuie un rol esențial în creștere și în reproducere, precum și în metabolismul pielii și al grăsimilor, lipsa ei favorizînd apariția de leziuni cutanate și renale. Vitamina F se găsește în cantități apreciabile în grăsimea de rezervă și în piele, în ficat și în creier.

Indicațiile terapeutice ale acestei vitamine sînt: diverse eczeme, eczeme alergice complicate cu astm bronșic, seboree, impetigo, acnee vulgară, furunculoză, psoriazis, în unele tulburări endocrine (hiperfoliculinemie), precum și sub formă de aplicații locale în plăgi și arsuri. Indicația majoră rămîne, însă, eczema sugarului. **Baza tratamentului** constă în slănină proaspăt tocată (care conține cantități de acizi grași), care se administrează sugarului zilnic progresiv.

Vitamina F mai poate fi prezentată în supozitoare sau incorporată în pomezi și alifii, pentru aplicații locale. Iată, de pildă, o rețetă pentru eczema pielii capului la sugari. **știind că grăsimea de porc, uleiul de in nefiert, uleiul de germeni de grîu, de floarea-soarelui și de soia conțin mari procente de vitamină F: Rp. Ulei de in 20 g, lanolină 30 g, glicerină 5 g, etilenglicol 2 g, ulei de lavandulă 5 picături. Se aplică extern. Reproducem, de asemenea, mai jos rețeta unei creme de față cosmetice pe bază de vitamina A și F, recomandată persoanelor cu pielea uscată: Rp. Ulei de migdale și ulei de in, cîte 100 g, vitamina A în soluție uleioasă 20 g, ceară albă 30 g, tinctură de benzoe 0,5 g, cetaceu 60 g, apă de trandafiri 60 g.**

Medicus

URGENȚE MEDICALE

Hemoragia externă

Puține tablouri impresionează mai puternic decît un om care pierde sînge dintr-o rană. Nu o dată am văzut oameni în toată firea care își pierd cumpătul într-un asemenea caz, unii chiar leșină în loc să acționeze imediat și să oprească hemoragia printr-un ajutor prompt.

O hemoragie **capilară** foarte mică se poate opri prin simpla turnare de apă oxigenată și tampoane cu compresă sterilă atunci cînd curățim rana.

Hemoragiile **arteriale,** în care sîngele se scurge în jet, țîșnind ritmic din rană și avînd o culoare roșie aprinsă, necesită o îngrijire mai specială. Deoarece pierderea de sînge este importantă, trebuie intervenit de urgență prin comprimarea arterei între rană și cord. Pentru aceasta trebuie cunoscute traiectele arterelor principale și locurile de apăsare în caz de hemoragie. În caz că nu cunoaștem aceste traiecte, cel mai bine este să apăsăm cu degetul mare pe locul unde se simte și poate fi „turtită" pe osul de dedesubt artera care duce sîngele spre locul rănii hemoragice. Această compresiune va fi menținută permanent pînă la venirea medicului care va face hemostaza (oprirea sîngelui) definitivă, eventual cu o legătură (garou).

Garoul poate fi improvizat din ceea ce avem la îndemînă: un tub elastic de cauciuc, o cameră de bicicletă, o cravată, o batistă, o curea etc. Se aplică ușor în rănile membrelor și se strînge pînă la oprirea hemoragiei. Între garou și piele se aplică o fașă sau o bucată de pînză spre a nu se produce leziuni locale.

Hemoragiile **venoase** apar la ruptura unei vene. Prin rană curge o șuviță de sînge roșu-închis (sînge neoxigenat) care se prelinge în mod continuu și fără o presiune mare. Hemoragiile venoase sînt mai puțin periculoase și oprirea sîngelui se poate face de cele mai multe ori printr-un simplu pansament compresiv.

Oprirea hemoragiei prin mijloacele arătate constituie **hemostaza provizorie.** Rănitul va fi predat în cel mai scurt timp unui medic pentru a i se face hemostaza definitivă.

Dr. Em. Pasiuk

esculap

Poșta medicului

ENE MIRCEA — București: 1) Este vorba de o **hiperexcitabilitate nervoasă** care trebuie tratată. Faceți o cură de 2—3 luni cu Napoton 3 drajeuri / zi asociat cu B complex 6 drajeuri / zi și fosfobion 15 injecții lunar. La nevoie luați 1—2 comprimate Bromoval. 2) Nu are nici o legătură cu problema copiilor.

NICOLETTA D. — București: Regretăm, dar fără analiza secreției vaginale nu vă putem da nici o indicație. După ce o veți face și dv. și fata dv. reveniți.

MARINESCU ION — Mitnicul Mic (Făget): Fiole de sulfatiazol se găsesc la orice farmacie. Încercați într-un oraș apropiat. Folosiți o fiolă sulfatiazol asociată cu una de 10 cm apă distilată.

MARIA GAVĂȚ — București: Este clar că nu aveți nimic. Dar tot consultînd atîția medici, ba chiar și pe... Esculap, pînă la urmă vi se va găsi probabil ceva. Cunoașteți epigrama lui Marțial? „Cum nu mă simțeam prea bine, pîn-la mine ai venit / Să mă cauți, de o sută de discipoli însoțit; M-au palpat atunci o sută cu o mînă înghețată; / N-avusesem încă friguri, dar le am de astă dată..."

THEIL S. — Codlea: Ne pare rău, dar n-am putut depista medicul pe care îl căutați. Vă sfătuim să vă adresați clinicii chirurgicale de la spitalul Brîncovenesc din Capitală.

BAROZ VIRGIL — Iași: 1) Este probabil vorba de un **varicocel.** Tratamentul și precizarea diagnosticului sînt exclusiv de competența chirurgului. 2) Tratamentul **miopiei** cu ultrasunete este încă de domeniul experimentalului. Pînă la perfecționarea metodei, singura soluție o constituie tot bătrînii ochelari!

CIPRIAN — Oradea; P. A. — Galați, S.I.I. — București: Este necesar un tratament complex, în care dv. să aveți un rol activ prin autosugestie și perseverență. Vă recomandăm: Ambosex sau Madiol 4 tablete / zi sublingual, vitamine (B complex 6/zi, B_1 injectabil și B_6 forte 1 fiolă pe zi, 15 zile pe lună), sedative (Napoton 3/zi și Bromoval 2 tablete înainte de momentul oportun). În plus, dușuri reci și calde alternative, băi calde de șezut seara, sport, gimnastică, regim bogat în vitamine (fructe, legume, zarzavaturi).

N. T. — Baia Mare: În principiu, abstinența nu are nici un efect negativ cu condiția să fie suportată din punct de vedere nervos, chiar la vîrsta dv.

TRANCULOV S. — Dudeștii Vechi: 1) Da, intrați în prevederile decretului. 2) Nu, nu este o boală vindecabilă cu posibilitățile actuale. Se pot obține doar ameliorări pasagere.

(Continuare în pag. 11-a)

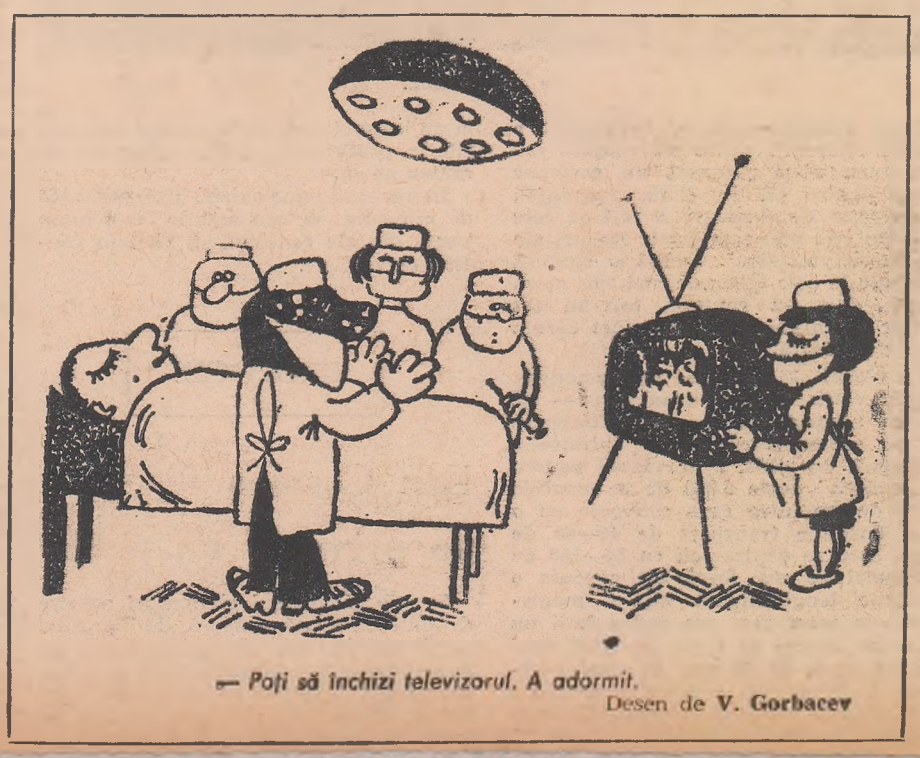

— Poți să închizi televizorul. A adormit.

Desen de **V. Gorbacev**

FRANȚA

Quai d'Anjou, 9

Îmi stăruie și acum în minte insula Saint Louis, învăluită în umbrele amurgului de vară, casele înalte și înguste de pe Quai d'Anjou cu numai două-trei ferestre spre stradă și ziduri cenușii, gălbui ori cafenii, estompate din pricina prafului și a întunericului care începea să se lase peste oraș, cerul violet și mirosul pătrunzător și umed răspîndit de Sena, bătrînele felinare din fier forjat...

Mulți ani am așteptat cu înfrigurare această întîlnire și poate că de aceea totul mi s-a părut important și unic: pînă și izul grețos și călduț de benzină emanat de mașinile parcate lîngă bordura trotuarelor, alternanța firească și obligatorie a numerelor de la porțile caselor, bocănitul tocurilor pe pavajul lucios.

Era o casă obișnuită, veche, brun-roșcată, cu patru etaje. Dar cifra 9 de la intrare o făcea să iasă din comun: căci acum o sută de ani „Quai d'Anjou, 9" era adresa lui Honoré Daumier.

Portăreasa, o femeie încă tînără dar cu fața extrem de ridată, mi-a deslușit:

— Domnul vede cele două ferestre de la mansardă? Da, da, acolo a locuit Daumier. Unde era atelierul? Domnul are perfectă dreptate, atelierul era tot la mansardă, dar de aici nu se vede. Daumier nu avea destui bani ca să închirieze o locuință cu atelier, așa încît și l-a înjghebat în pod, iar proprietarul nu și-a putut ierta multă vreme că nu s-a gîndit de la început să-i ceară chirie și pentru pod...

La rugămintea de a-mi îngădui să vizitez locuința marelui artist, portăreasa a clătinat, însă, energic din cap:

— A, nu, domnule, nu se poate! Camerele sînt locuite acum de niște persoane particulare. Domnul și doamna au plecat în concediu și apartamentul e încuiat.

Îmi vorbea pe un ton amabil, dar cu o ușoară notă de iritare. Probabil că nu înțelegea de ce străinul curios era atît de dezamăgit. Abia la despărțire, a adăugat împăciuitoare:

— Poate că domnului îi va face plăcere să știe că în acest apartament nu locuiește oricine: proprietarul este arhitect, iar soția lui pictoriță. Și pot să vă asigur, domnule, că știu să prețuiască locuința.

Amintirea oamenilor n-a fost prea generoasă cu casa de pe Quai d'Anjou. Numai o mică placă memorială — datorată Asociației caricaturiștilor francezi — arată trecătorilor că la nr. 9 a locuit cîndva Honoré Daumier.

Acum un secol, spălătoresele de pe Quai d'Anjou nu bănuiau că onorabilul domn cu tîmple sure și haine uzate era un mare artist. Poate că cele mai informate dintre ele știau că domnul făcea caricaturi amuzante pentru reviste satirice, că avea venituri extrem de mici și că doamna Alexandrine (soția pictorului) abia o scotea la capăt cu gospodăria. Dar parcă cunoscătorii într-ale artelor știau mult mai multe decît aceste biete femei despre opera lui Daumier, despre orele chinuitoare, despre nopțile nedormite petrecute de artist în fața șavaletului? Daumier se rușina parcă de pictura lui, căci tablourile sale nu aveau calități la modă pe atunci, nu conțineau acțiune, n-aveau subiecte care să încînte ochiul. Arta lui ținea mai degrabă de secolul nostru.

...Parisul adevărat, viu, nu este cel din fotografii sau din filme. Cum i-aș putea descrie culorile, patina clădirilor vechi, care aduce cu tenta argintului înnegrit de vreme, fără luciu, cerul înalt de deasupra coșurilor înguste, acoperișurile curbate de culoarea cenușei sau a ruginei, bulevardele și piețele largi, această uimitoare îmbinare de strălucire a capitalei cu o viață tihnită, aproape provincială? Neobișnuit este și parfumul care învăluie Parisul vara și care seamănă cu aroma lemnului de santal încălzit în mînă...

Doi pictori și un „admirator"

Se spune că oamenii mari ai Franței se nasc în provincie, dar mor la Paris. Afirmația conține, e drept, o parte de adevăr, totuși nu numai Parisul păstrează amintirea unor pictori celebri. Acum șaptezeci de ani, Ambroise Vollard, prieten cu Cézanne și achizitor al tablourilor lui, scria: „Stendhal găsea extrem de urît drumul de la Marsilia la Aix. Pentru mine acest crîmpei de drum a fost plin de farmec. Mi se părea că șinele de cale ferată alergau pe pînze de Cézanne". Evident, pe vremea lui Stendhal concepțiile despre frumos se deosebeau de cele din pragul secolului XX. Iar pictura lui Cézanne se numără printre forțele care au schimbat aceste concepții, ba uneori chiar le-au distrus din temelii.

...Străzile din Aix sînt încinse de soarele nemilos al Provencei. Casele cu jaluzelele trase păstrează o respectabilă înfățișare provincială. Vechea capitală a Provencei a fost patria a doi mari francezi: Zola și Cézanne.

Casa lui Cézanne e la marginea orașului, la capătul unei străzi lungi, pustii, aproape rurale. În atelierul pictorului totul a rămas ca în timpul vieții lui. Nu există nimic rece, „de muzeu", cum ar fi obișnuitele etichete cu date și „scurta trecere în revistă a vieții și operei" pictorului, nu exista oprelești care să îngrădească pașii vizitatorilor. Poate că din punct de vedere științific n-o fi bine, nu știu. Dar după părerea mea e mai plăcut să te afli pur și simplu în atelierul lui Cézanne decît să faci o excursie prin el. Să-i vezi mantaua de ploaie, paltonul lung, bascul și bastonul agățate în cuier; să privești vazele, sticlele, farfuriile, care de atîtea ori au căpătat o viață nouă și absolut deosebită în pînzele pictorului, să recunoști cu emoție obiecte cunoscute și chiar grupuri întregi de naturi moarte.

★

Arles. În acest oraș se împletesc, ca într-un basm, secole și țări, lucruri obișnuite și neobișnuite.

Tapetul camerei de hotel în care am poposit înfățișa niște vînători; călăreau cai nărăvași, iar pălăriile cu boruri late le erau împodobite cu pene de struț. O inscripție îngălbenită de vreme de deasupra ușii arăta că în 1863 acolo a petrecut o noapte Napoleon al III-lea. (Lucru de fel excepțional căci la cîțiva pași se află o cameră în care a locuit Ludovic al XIII-lea). În vestibul erau expuse costumele unor toreadori celebri, mulete sclipitoare și banderile ascuțite la vîrf și împodobite cu panglici multicolore. Alături de aceste accesorii de corridă cu aură romantică și puțin înfricoșătoare, biciclete vechi, expuse și ele nu știu de ce în hotel, impresionau prin bătrînețea și ciudățenia lor. Probabil că construcțiile caraghioase, cu o roată uriașă în față și o șa extrem de mică, sînt menite a vădi străvechea pasiune a locuitorilor din Arles pentru ciclism. Iar împrejurarea că această pasiune e încă vie ne-o dovedea duduitul sacadat care se auzea pe străzile înguste și întortocheate ale orașului. Tinerele și frumoasele arlesiene de astăzi se plimbă cu biciclete cu motor. Trec ca fulgerul pe lîngă trecători, încît abia de izbutești să le zărești ochii veseli și strălucitori, părul lung, care li se revarsă pe umeri... Ciudat oraș, Arles-ul! Pe zidurile unei antice arene erau lipite afișe lungi de cîțiva metri și multicolore anunțînd lupte cu tauri. Iar alături, pe fațada unui restaurant uitat de dumnezeu și de clienți, dintr-o străduță îngustă și pustie, se afla un anunț scris cu creionul:

„Aici a luat masa Van Gogh. De ce nu prînziți și dv. aici?"

Da, Arles este orașul lui Vincent Van Gogh.

Seara, deasupra turnurilor și clopotnițelor din Arles, se înălța un cer de un albastru intens, străpuns de stele enorme și reci. Pe bulevard, sub tende roșii ca focul se înghesuiau măsuțe șchioape și pustii. Un chelner cu fața smeadă și părul cărunt, cu șorț de mușama, mi-a adus o cafea fumegîndă într-o ceașcă de porțelan ciobită.

Pana lui Van Gogh a semănat pentru totdeauna neliniște în coloritul, ba pînă și în atmosfera Arles-ului. Nu te poți desprinde de gîndul că acolo, sub tenda aceea roșie, au fost concepute „Cafeneaua de noapte", și „Cafeneaua de pe stradă", tablouri acum de celebritate mondială. Vincent Van Gogh e parcă mereu acolo. „Am încercat să arăt că de fapt cafeneaua este un loc în care poți muri, îți poți ieși din minți sau săvîrși o crimă" — scria el fratelui său probabil la una din aceste mese, într-o seară întunecoasă, copleșit de singurătate. Căci pictorul vedea lumea cuprinsă de disperare...

În preajma orașului se păstrează un pod arcuit peste un canal, deseori pictat de Van Gogh. Podul e extrem de obișnuit — vechi, banal. Dar nu-l poți vedea decît cu ochii marelui pictor: grinzile de lemn ți se par învăpăiate de lumina puternică a soarelui, iar oglinda sclipitoare a apei albastră ca peruzeaua.

Parisul pune la dispoziția vizitatorului străin sute de ghiduri excelente, hărți, pliante turistice, lucrări de istorie, fără care, evident, nu te poți orienta. Dar nici un ghid nu poate da omului sentimentul că nu e un străin într-o țară străină. Acest lucru îl poate face numai „memoria inimii", memorie în care un loc de frunte îl ocupă arta.

Mihail Gherman

TANZANIA

Saba — saba

Aceste cuvinte din limba suahili pot fi traduse în mai multe feluri. Literal înseamnă șapte. S-ar putea crede deci că saba-saba semnifică săptămînă. Dar de fapt simbolizează reînnoirea pămîntului. Guvernul Tanzaniei a preschimbat saba-saba într-o sărbătoare a întregului popor. În prima săptămînă din iulie, în țară are loc un festival, în cursul căruia sînt prezentate succesele dobîndite de truditorii pămîntului, iar la Dar es Salaam se deschide un mare tîrg.

Anul acesta am fost și eu la tradiționalul tîrg. Periferia puțin populată a Dar es Salaam-ului se transformase, ca la atingerea unei baghete magice, într-un orășel cu străzi și piețe spațioase, cu magazine și pavilioane, în care forfotea o mare mulțime. Ce nu se găsea acolo? Cafea și sizal, tobe și piei de zebră, sculpturi complicate, coșuri măiestrit împletite și cochilii sunătoare de scoici, carne și pește, făină și nuci, bere și țigări, haine și încălțăminte europenești sau pe gustul vreunui mic trib african de pe malul lacului Victoria...

Erau mulți, foarte mulți oameni veseli, cu fețe zîmbitoare. Dar larma amețitoare a mulțimii era acoperită de muzică. Tranzistorul și aparatul de radio obișnuit nu pot rivaliza cu toba. Iar tobe se găseau din belșug: de la unele miniaturale pînă la altele gigantice, pentru confecționarea cărora abia era de ajuns o piele de bivol.

Festivalul a durat șapte zile și s-a desfășurat în întreaga țară. El a avut o semnificație deosebită în special pentru populația makonde, din care o parte locuiește pe teritoriul Tanzaniei libere,

Dans pe picioroange, în ropot de tam-tam

iar alta în Mozambic. Participanții la marșul libertății organizat cu acest prilej au mers pînă în satul de graniță Maurunga, hotar a două regimuri sociale diferite, iar de acolo au pornit spre Dar es Salaam, unde există un institut al Mozambicului, în care s-a deschis o expoziție de sculpturi în lemn ale meșterilor makonde.

Prin partea locului circulă o legendă originală despre proveniența populației makonde. Într-o zi, spune legenda, în calea unei femei care ieșea dintr-o pădure s-a ivit un zeu. Dragostea lor fericită era, însă, umbrită de moartea copiilor pe care îi aveau. De aceea, cei doi au pornit în căutarea pămîntului făgăduinței, unde ar fi domnit numai fericire. În cele din urmă l-au găsit. Nimeni nu-i poate convinge pe makonde că în lume există un loc mai minunat decît al lor. Acum, însă, această populație este despărțită, ruptă artificial în două. Expoziția de sculptură deschisă la Institutul Mozambicului s-a transformat într-un factor politic, care îndeamnă la unitate. Colonialiștii se află chiar la granița cu Tanzania. Dar pe dușman are cine să-l facă inofensiv.

În acest sens mi s-a părut extrem de semnificativ un dans cu șerpi prezentat în cursul festivalului. Pe estradă n-au apărut îmblînzitori sau vrăjitori, ci niște țărani din satul Kibaha. Un african gol pînă la brîu ținea în mînă doi mamba negri, socotiți cei mai periculoși șerpi. Africanul și i-a atîrnat de gît, apoi s-a cinchit, a zvîrlit unduitoarele reptile pe genunchi, după care s-a ridicat calm, le-a prins cu mîinile și le-a încolăcit în jurul gîtului. Apoi și-a încordat mușchii, și-a îndreptat umerii și cu un gest puternic a aruncat la pămînt cele două vietăți. Numaidecît, un băiețel de vreo zece ani s-a repezit la ele, le-a apucat cu mîinile și a început să le învîrte în văzduh. Dansul amețitor avea o semnificație adîncă. Vechea generație de africani cere tineretului să continue pînă la victoria finală lupta împotriva dușmanului perfid. Lucru exprimat simplu, inteligent, în spirit popular...

N. Kohlov

ÎN LABIRINTUL DE GHEAȚĂ

Doi într-o barcă

Dacă ar fi fost străbătut de un avion cu reacție, itinerarul arctic cuprins pe hartă între Arhanghelsk și fluviul Taz ar fi durat cinci ore. Un vapor ar fi străbătut aceeași distanță în opt zile. De 300 de ani și mai bine, însă, nimeni nu s-a mai aventurat pe acest traseu maritim, lung de 2 500 de kilometri și presărat cu toate obstacolele pe care mările Oceanului Înghețat de Nord le ridică în calea navigatorilor. Dar iată că o mică ambarcațiune de lemn, imitînd **karbasul** pomorilor, vechii locuitori ai acestor meleaguri, a înfruntat recent cu dîrzenie apele reci ale Arcticii. Cine sînt și ce vor cutezătorii navigatori ?

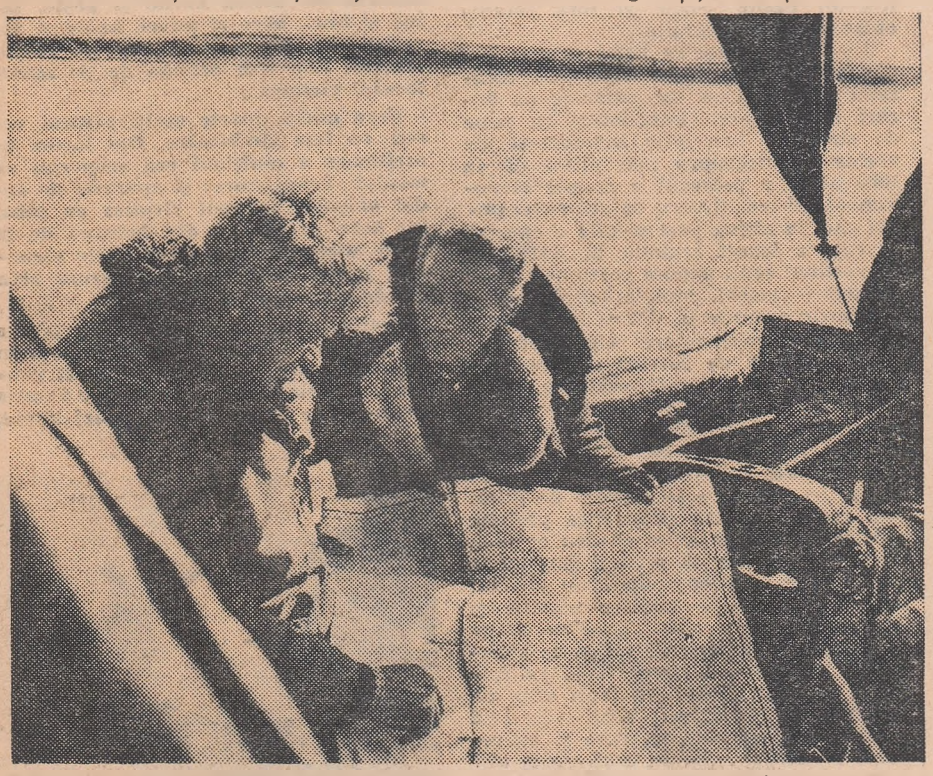

Cei doi eroi ai epopeei : D. Butorin (stînga) și M. Skorohodov

Unul dintre ei, Dmitri Butorin, este un descendent al vechilor pomori și navigator încercat. Al doilea — căci echipajul se compune numai din doi inși — e scriitorul Mihail Skorohodov. De fapt a existat la bord și un al treilea pasager, cîinele Pîjik, dar rolul lui s-a rezumat la procurarea vînatului în timpul popasurilor făcute pe uscat. Așadar, doi într-o barcă în Oceanul Înghețat de Nord. Au plecat din Arhanghelsk, la 14 mai a.c., cu intenția de a reface drumul de altă dată al navigatorilor nordici care în luntrile lor cu pînze ajungeau din portul Arhanghelsk pînă în străvechea așezare siberiană Mangazeia, aflată odinioară la gurile fluviului Taz. Fără busolă, ei parcurgeau în bărcile lor ușoare mii de kilometri printre ghețuri, aducînd din Siberia blănuri de sobol și vulpi albastre. Mai tîrziu, cînd marii negustori au monopolizat comerțul cu blănuri scumpe, printr-un ucaz al țarului drumul arctic a fost interzis. Apoi au apărut mijloacele de transport moderne și nimeni nu s-a mai gîndit la vechiul itinerar cu barca între Arhanghelsk și Mangazeia.

Cum arată „Scelia", barca lui Butorin și Skorohodov ? Are 6 metri lungime și 1,5 lățime și a fost construită chiar de ei. E total lipsită de confort, pentru a respecta întocmai condițiile în care navigau pomorii. În loc de cabină, o foaie de cort prinsă de marginile bărcii. Francis Chichester a avut la bord un aparat de radioemisie și aparate de navigație moderne. Butorin și Skorohodov n-au luat cu ei decît un aparat cu tranzistori „Spidola" și nici un alt mijloc de comunicație cu lumea înconjurătoare. (Așa se face că nu de mult s-a răspîndit vestea că „Scelia" ar fi dispărut. Realitatea a fost, însă, alta : elicopterul care trebuia s-o caute n-a zărit-o din pricina ceței, iar cei doi marinari n-au putut să-și semnalizeze prezența în nici un fel, deși auzeau la „Spidola" lor că sînt căutați). Pe „Scelia" mai exista o sobiță de fier, de asemenea de fabricație proprie, două puști, un sac cu pesmeți, o mică rezervă de conserve și unelte de pescuit. Navigatorii au comis, totuși, și două abateri de la modul de navigație al pomorilor : pentru a cîștiga timp, barca lor a fost utilată în afară de pînze, și cu două motoare (unul de rezervă) ; în al doilea rînd, au luat cu ei cîteva hărți ce le-au fost puse la dispoziție de Compania navigației maritime de Nord.

„Scelia" a străbătut peste 2 500 de kilometri prin apele bîntuite de furtuni ale Arcticii, pe care numai navele mari se încumetă să le înfrunte. După 98 de zile de călătorie prin labirintul de gheață, ei și-au atins ținta. De aceea, acum să le urăm „vînt din pupa" !, întrucît după un scurt popas într-o așezare de geologi, vajnicii navigatori își vor continua călătoria pînă la insula Dikson.

140 DIN CEI MAI BUNI

Printre slujitorii misterelor

Regulamentul acestui congres — al zecelea la număr — prevede și un concurs cu premii, printre care unul foarte ademenitor : Marele Premiu 1967.

Concursul a fost inaugurat de un automobilist care s-a așezat la volan cu ochii legați și a pornit pe străzile orașului. Prevenită, poliția n-a intervenit, cu atît mai mult cu cît șoferul n-a comis nici o abatere de la regulile circulației. Apoi ciudățeniile au continuat în sală. Pe masa prezidiului a fost așezată o carafă cu apă care s-a golit de la sine ; cîteva inele metalice de pe fața de masă au prins viață subit și s-au asamblat într-un lanț ; un participant la congres a urcat pe scenă și a început să extragă de sub haină zeci de scaune, măsuțe și vase cu flori...

Ați ghicit, desigur, că e vorba de un congres de iluzioniști. Mai exact, al zecelea Congres internațional al iluzioniștilor, care și-a desfășurat lucrările la Baden-Baden. Menirea acestei întruniri a fost de a realiza un amplu schimb de experiență. Misiune dificilă, dacă ținem seama că prezentarea trucurilor trebuia făcută în fața a 140 de colegi de breaslă și nu a publicului profan din sălile de spectacol.

Alături de o seamă de trucuri vechi, păstrate în așa-zisul repertoriu clasic al iluzioniștilor, participanții la congres au prezentat multe numere noi realizate cu concursul ultimelor cuceriri ale tehnicii. Arsenalul lor a fost îmbogățit, astfel, cu iepuri din nailon, aidoma celor vii, cu cilindri sau alte figuri geometrice care pot fi comprimate pînă la dimensiuni foarte mici și cu o sumedenie de alte „miracole" puse la dispoziția iluzioniștilor de chimia zilelor noastre. Printre cele mai interesante demonstrații s-a numărat „recitalul" lui Manfred Tumm (R.F.G.) care, recurgînd la serviciile electronicii, a realizat efecte uluitoare. În numărul intitulat „Mîinile vrăjite", de exemplu, artistul, invizibil pe un fond negru, a lăsat să i se vadă numai mîinile care, emanînd o lumină albastră, executau numere de prestidigitație de o rară virtuozitate, subliniate de ritmul muzicii și de semnale luminoase. Marele Premiu 1967 a fost cîștigat, însă, de olandezul Di Sato, care a făcut apel la inovațiile tehnicii pentru a realiza trucuri dintre cele mai „tari".

C. Ciudnov

INOVAȚII

Numai cu viteza legală

Pe autostrăzile din Guatemala nu există posturi de control care să supravegheze viteza legală a autovehiculelor. Dar nu pentru că poliția guatemaleză nu s-ar îngriji de respectarea normelor de circulație. Ci pentru că controlul circulației se realizează într-un mod mai ingenios. La bariera orașelor, automobiliștilor li se înmînează o fișă pe care se specifică ora ieșirii din localitate. La intrarea în alt oraș se prezintă această fișă poliției, care calculează viteza deplasării vehiculului. Dacă se dovedește că automobilistul a sosit mai devreme decît trebuia conform normelor de circulație, i se aplică o amendă pentru depășirea vitezei permise.

K. Golovanov

ÎNTRE ECUATOR ȘI POL

Un african printre eschimoși

Eroul acestei „Odisei" este togolezul Michel Kpomassi, născut în satul Anesho. La șaptesprezece ani a hotărît să colinde lumea și și-a tradus intenția în faptă plecînd, pentru început, în Ghana. Acolo a învățat limba engleză cu ușurința cu care avea să învețe mai tîrziu și alte limbi. Și-a continuat apoi peregrinările ajungînd în Franța, unde a încercat diferite meserii și a întocmit, la Paris fiind, o culegere de folclor din țara lui natală. Publicată în reviste franceze, germane și elvețiene, culegerea s-a bucurat de succes.

Dar africanul Kpomassi se simțea atras de ținuturile polare. Cum arăta oare îndepărtata Groenlandă, împărăție a gheții și a mării ? După un scurt popas în Danemarca, unde cu o uimitoare repeziciune a învățat limba daneză (vorbită și în Groenlanda), în toamna anului 1965 Kpomassi a pășit pe pămîntul insulei polare.

După cum era de așteptat, apariția lui a produs senzație printre eschimoși. Perioada de acomodare a fost însă scurtă pentru amîndouă părțile și togolezul s-a încadrat în modul de viață al eschimoșilor. De altminteri, după spusele lui, viața și munca eschimoșilor seamănă cu cele ale africanilor, doar că se desfășoară la cele două extreme ale temperaturilor de pe glob. Ca în satul lui de baștină, Kpomassi s-a îndeletnicit în Groenlanda cu pescuitul și vînătoarea. Altele au fost, desigur, viețuitoarele vînate printre ghețuri, dar după animalele din savana africană urșii polari nu păreau mult prea fioroși, iar spargerea copcilor în stratul gros de gheață era un excelent exercițiu de încălzire. Cu un singur fenomen i-a fost greu să se deprindă în cei doi ani petrecuți în Groenlanda : lunga noapte polară.

În momentul de față, înainte de a porni într-o nouă călătorie, Kpomassi pregătește o carte în care își va povesti viața printre eschimoși, ilustrînd-o cu fotografii făcute de el însuși.

R. Grunin

DUPĂ 2500 DE ANI

A fost descoperit corpul delict

Nu de mult, în cursul unor săpături arheologice făcute pe teritoriul R A U. au fost găsite mai multe tăblițe de argilă cu inscripții. Descifrînd textele, specialiștii au aflat o enigmă, petrecută acum 2 500 de ani, pe care juriștii de atunci n-au izbutit s-o rezolve.

În satul Medinet Habu, nu departe de Luxor, — istorisesc tăblițele — trăia un anume Panep, trîntor și hoț. Consătenii au încercat, nu o dată, să-l aducă pe calea cea bună. Dar nici vorbele blînde, nici ciomegele nu erau de folos. Panep continua să șterpelească grîul și caprele vecinilor. Într-o zi s-a întîmplat însă un lucru mai grav. Din templu a dispărut capacul de aur al unui vas sfînt și bănuiala a căzut, firește, pe Panep.

Tăblițele de argilă descriu cu lux de amănunte cum sătenii s-au repezit să-l caute pe presupusul hoț, l-au găsit în pragul colibei lui, l-au legat fedeleș și l-au aruncat într-o groapă. Din Luxor au venit oameni ai legii pentru a-l interoga pe Panep, dar n-au reușit să-l facă să mărturisească. Panep o ținea una și bună : n-a furat capacul de aur, „specialitatea" lui erau furtișagurile mărunte. După cîteva săptămîni de detențiune Panep a fost eliberat, din lipsă de dovezi.

Povestea de acum 2 500 de ani se sfîrșește aici. Capacul de aur și hoțul n-au fost găsiți.

Un arheolog francez din zilele noastre a hotărît să dezlege enigma. Studiind materialele săpăturilor din preajma satului Medinet Habu, el a început prin a stabili cu precizie locul unde își avea coliba trîntorul satului. Arheologul îl bănuia și el pe Panep, dar avea nevoie de dovezi. Și, pînă la urmă, le-a găsit.

Nu, consătenii nu-l nedreptățiseră acuzîndu-l. Capacul de aur era îngropat sub coliba lui, la o adîncime de un metru. Arheologul francez crede că, după eliberare, Panep s-a temut să vîndă capacul și taina a murit o dată cu el.

B. Kradovski

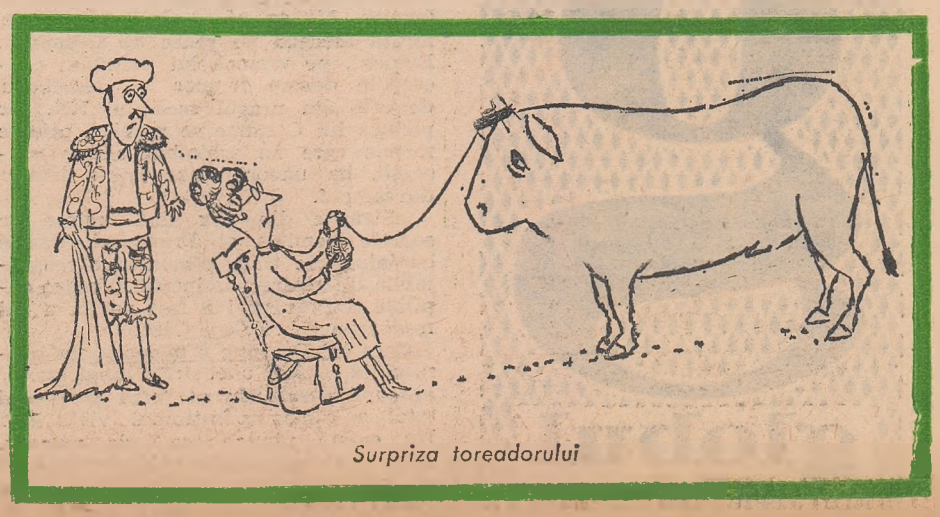

Surpriza toreadorului

Poşta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

IONIŢĂ IOANA — Galaţi : Nu răspundem decît pe această cale. Mîncărimea dv. este probabil de origine nervoasă. Cum aţi cam epuizat toate tratamentele curente, vă recomandăm o cură cu Prednison (supercortil) sub supraveghere medicală. În plus calciu bromat intravenos 1 fiolă (10 cm) zilnic. hiposulfit de sodiu 0,50 pt un caşet Nr. XXX D.S. int. 3 caşete / zi, iar local două pomezi pe care le veţi aplica alternativ de douătrei ori pe zi fiecare : 1) Rp. Anestezină 2 g + talc, oxid de zinc, glicerină aa 20 g + apă de calce. Q. s. pt. pastă moale. 2) Rp. Hidrocortizon fiole 10 +vit. F. 2 capsule + lanolină, vaselină aa 10 g.

MUREŞAN IOAN — Milăeşti Dej : 1) **Neohepar** este un produs românesc. O fiolă conţine extract de ficat purificat 2 ml sau 5 ml cu 20 şi respectiv 50 micrograme vitamina B_{12}/ fiolă. 2) **Antideprinul** are ca produse similare : Tofranil (Elveţia), Melipramin (R.P.U.), Imizin (U.R.S.S.) — Vă ajunge ?

PREDESCU DUMITRU — Oltenița : Colita **ulcero-hemoragică** este o boală cronică, cu pusee acute, care se pot amenda, dar nu există un tratament radical. Regimul alimentar sever şi repausul susţinut sînt principalii factori terapeutici. În plus, dezinfectante şi calmante digestive, tonice, vitamine (B_1, B_2 B_6 B_{12}, C, A, P. şi PP) în cure alternative, extracte hepatice (Neohepar, Rovitrat), hormoni (Madiol, cortizon), terapie antialergică (clorură de calciu, hiposulfit de sodiu, nilfan, avil) şi stimulente (perfuzii de sînge în cantităţi mici).

B. P. — Baia Mare : Vă mulţumim pentru aprecieri. Împotriva negilor există un tratament radical : cauterizarea. Adresaţi-vă unui medic specialist dermato-venerolog.

LIVIU — Aiud : 1) **Loţiunea Gerovital** H_3 se găseşte uneori mai greu din cauza cererii mari. Încercaţi într-un oraş mai mare. 2) În **guşă**, dacă tratamentele medicale nu dau rezultate, este necesară intervenţia chirurgicală. Indicaţia o va pune medicul specialist.

MIRCEA — Ostrov : Scriitorul G. K. Chesterton spunea : „Foarte mulţi oameni îşi închipuie că dacă îşi recunosc greşelile este inutil să le şi îndrepte". Este deci nevoie să procedaţi la remediere, prin voinţă, autosugestie, perseverenţă, sport, hidroterapie (duşuri reci alternative cu duşuri calde) şi... reintrarea în normal.

VOICU IONESCU — Bucureşti : Vă recomandăm : Coripan 1 fiolă de 500 u.i. la 2 zile intramuscular (15 fiole lunar), Ambosex sau Madiol 4 tablete / zi sublingual (15 zile pe lună) şi Vitamina F 50 picături de 3 ori pe zi pînă la obţinerea rezultatului.

CARMEN — Bucureşti : Gînduri schopenhaueriene au şi alţi tineri la vîrsta dv. Vă repetăm ceea ce v-am mai spus în altă ocazie : nu aveţi nici un motiv să vă îngrijoraţi. Puteţi începe să învăţaţi şi dacă, veţi reuşi, veţi avea o profesie frumoasă. Nu e prea tîrziu pentru a întreprinde ceva — un împărat roman spunea că tinereţea este achiziţia unei vîrste coapte — demonstraţi-o.

L. C. — Iaşi : 1) Da. 2) Da. 3) Da 4) Nu.

IULIUS — Bucureşti : Considerăm că e vorba de fenomene nervoase. Faceţi totuşi analize (probe hepatice, transaminaza) şi o colecistografie, după care reveniţi.

CONSTANTINESCU COSTICĂ — Baia Mare 1) După semnele descrise, suferiţi probabil de o enterocolită cronică în care accentul trebuie pus pe un regim dietetic, eliminîndu-se alimentele iritante ale mucoasei, cele bogate în celuloză (fasole, linte, varză, salată), cele care întreţin putrefacţia (carne conservată, mezeluri, cîrnaţi), ori cele iritante (fructe crude, roşii). Veţi consuma făinoase, griş, orez, biscuiţi, cereale, supe de legume, macaroane, tăiţei, pîine albă şi prăjită, lapte în cantităţi mici. Ca medicaţie : Saprosan, 1-2 drajeuri de 3 ori/zi, timp de 14—21 zile, asociat eventual, cu Negamicin, 4-6 cpr/zi, timp de 10—15 zile. Împotriva hemoroizilor, băi calde de muşeţel şi supozitoare de Hemorsal. În timpul mesei, Triferment 1—2 drajeuri la o masă. 2) Trebuie să consultaţi un chirurg urolog, deoarece nu putem pune diagnosticul de la distanţă.

MANOLE ION — Com. Potcoava, raionul Slatina-Argeş : Este vorba, presupunem, de o rinită hipertrofică congestivă datorită deviaţiei de sept nazal, pe care vă sfătuim s-o operaţi. Ca tratament medical : instilaţii nazale cu soluţie de efedrină 1—2 la sută, în soluţie clorurosodică izotonică şi instilaţii cu vitamina C_{200} (soluţie 5 la sută), eventual diatermocoagularea mucoasei cornetului stîng.

MARIA TOMA — Cisnădie, raionul Sibiu : Împotriva tenului prea roşu, aplicaţi zilnic comprese cu infuzie de muşeţel, în care s-a adăugat extract de hammamelis. De asemenea puteţi folosi **lapte de migdale**, a cărui reţetă de preparare este următoarea : se iau 50 g de migdale dulci, curăţate de coajă, se usucă şi se pisează, se amestecă cu 15 g pudră de orez, 20 ml de glicerină şi 2 g de borax, se adaugă 350 ml apă de trandafiri şi 30 de picături de tinctură de benzoe. După o săptămînă se strecoară şi se întrebuinţează pentru pălirea şi frăgezirea tenului.

NEAGU PETRE — Trn. Măgurele : Regretăm că nu vă putem sfătui decît să vă adresaţi neîntîrziat unui neurolog, singurul în măsură să precizeze cauza apariţiei simptomului despre care ne-aţi scris, precum şi tratamentul corespunzător.

I. DUCA — Timişoara : 1) Presupunem că este vorba mai degrabă de un chist sebaceu infectat decît de un chist dermoid, dar oricum singurul remediu rămîne tot exereza chirurgicală sau diatermocoagularea. 2) După părerea noastră nici ulcerul dv. duodenal, după trei hemoragii interne, nu comportă ca soluţie radicală decît intervenţia chirurgicală, care ar putea fi executată concomitent.

GRECESCU M. X. — 1 D — Bucureşti : 1) Citiţi răspunsul dat la punctul 2 sub H. V. GH. — Paşcani în nr. 28/1967 al revistei noastre. 2) Împotriva tulburărilor neurovegetative pe care le acuzaţi, vă recomandăm 2—3 caşete de sulfat de chinină 0,20 g zilnic, combinat cu 1—2 cpr. de Napoton. 3) Dimpotrivă, sîntem convinşi că prin căsătorie problema se va rezolva. În orice caz, 1—2 cure de Folcisteină U asociată (o serie de 15 fiole — o fiolă/zi), eventual, cu Madiol pe gură (3 cpr/zi), timp de 15—20 zile pe lună, vă va fi de folos.

F. B. — Timişoara : Puteţi încerca, bineînţeles şi cu Rowatinex, Gotalitin sau Spasmocromonă (3—4 drajeuri/zi) şi desigur diversele ceaiuri diuretice, însă — după părerea noastră — calculul dv. bazinetal nu poate fi eliminat decît prin intervenţie chirurgicală. Despre aparatul care prin iradiere transformă calculii în nisip ce se poate elimina prin urină am scris şi noi dar alte informaţii în plus nu avem.

ARAD ANDREI — Sibiu : 1) Cifozele sînt destul de frecvente la vîrsta adolescenţei şi se datoresc adeseori nu numai unei ţinute vicioase a corpului, ci şi dezechilibrului vremelnic dintre creşterea rapidă în înălţime şi greutatea corporală. De obicei, o dată cu reechilibrarea raportului staturo-ponderal, această timpurie şi inestetică gîrboveală dispare de la sine. Totuşi, gimnastica cu extensorul constituie un adjuvant. 2) În lipertricoză (înmulţirea părului de pe corp, semn de virilitate, pe care de fapt unii îl agreează!) se practică epilaţia prin electroliză sau diatermocoagulare. Se întrebuinţează în special depilatoare pe bază de bariu sulfit sau natriu sulfit, fie în produse tipizate (depilatorul Nivea), fie după formula următoare : Rp. Bariu sulfit, oxid de zinc şi amylum, cîte 50 g. La acest praf se adaugă treptat apă pînă la formarea unei paste moi, cu care se unge într-un strat gros pielea acoperită cu perii pe care vreţi să-i distrugeţi. 3) Sperăm că între timp aţi citit articolul „Guşa şi combaterea ei" publicat în nr. 31/1967 din „Veac nou".

MARCEL T. IONESCU — Constanţa : Rezolvarea se obţine numai pe cale chirurgicală.

MARICICA C. — : 1) Colimicina şi Negamicina sînt două antibiotice la care colibacilul se dovedeşte sensibil. Fenomenele pe care le acuzaţi pot fi secundare colibacilozei. 2) Dacă petele de pe faţă sînt de natură hepatică, numai un tratament etiologic la va face să dispară. 3) Durerile şi lăcrimarea abundentă a ochilor se pot datori şi unei carenţe de vitamina A.

RECLAMĂ EFICIENTĂ
Prin AGENŢIA DE PUBLICITATE E.S.I.P.
Bucureşti, str. Eforiei 6 Tel. 16 79 45

CELOSTUF BRĂILA

ŞOSEAUA VIZIRULUI km. 10, tel. 6.100, telex 18.

Produse : **CELULOZE**

- celuloză pentru celofibră din stuf şi lemn, celuloză papetară, sulfat din stuf.

HÎRTII :
- hîrtie velină de scris, hîrtie offset, hîrtie tipar înalt şi adînc.

CARTOANE :
- carton duplex, carton triplex.

PRODUSE CLOROSODICE :
- sodă caustică electrolitică, hipoclorit de sodiu, hipoclorit de calciu, bioxid de clor, acid clorhidric, apă de clor, clor lichid.

La produsele grupelor : celuloze, hîrtii şi cartoane se pot face comenzi pentru export prin :
Cartimex Bucureşti, str. 13 Decembrie, nr. 3.
Chimimport Bucureşti, bd. Republicii nr. 10.

Ocazie unică

Mergeam într-o zi pe o stradă și, la un moment dat, în dreptul unui magazin am văzut o mare de oameni care se înghesuiau, se striveau, se îmbrînceau. O vitrină se făcuse țăndări. Milițienii nu mai pridideau să facă ordine.

— Ce se vinde aici? am întrebat pe cineva.

— Ocazie unică, îmi explică omul, gîfîind de emoție. Bretele fabricate la noi în țară.

— Bretele? m-am mirat. Și încă detat totuși, dar n-am putut ațipi pentru că după blestemata aia de șuncă crampele deveniseră insuportabile. „Poate că, m-am gîndit atunci, ar fi fost mai bine dacă firmele alea străine ar fi luat tot ce li s-a oferit, fără să facă mofturi"?

Am ieșit desculț din cinematograf. Îmi uitasem pantofii sub scaun. Dar nu m-am întors să-i caut.

A doua zi am înșirat toate astea pe cîteva file de hîrtie și m-am prezentat la redacția unui ziar.

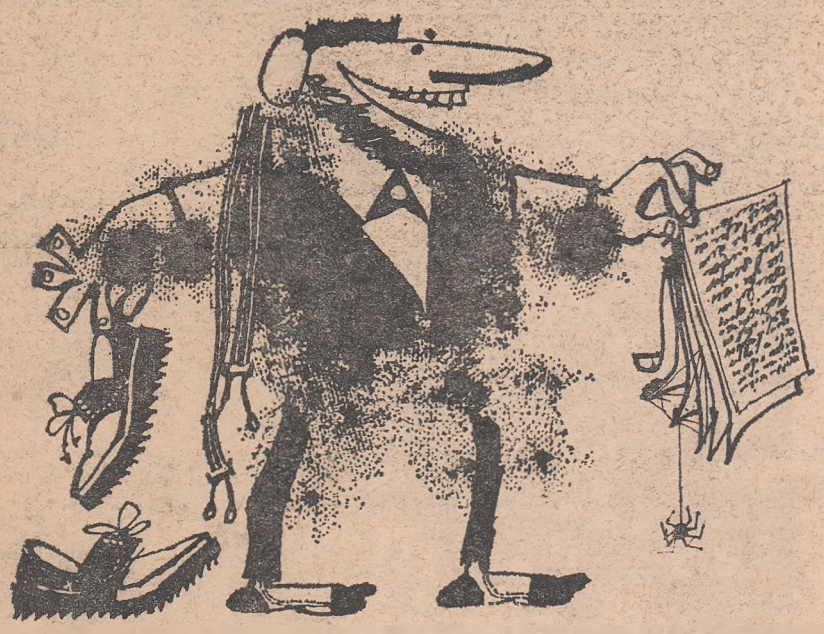

Desen de: **G. Novojilov**

ale noastre? Merită să vă înghesuiți în halul ăsta?

— Sînt bretele pentru export, mă lămuri cetățeanul. Refuzate de o firmă străină din cauza unui defect. O pată mică, mai că nu se vede...

— Îți mulțumesc din suflet! am exclamat și m-am aruncat în vîltoare, dînd energic din coate, îmbrîncind în dreapta și în stînga. Ba îmi amintesc că am și mușcat pe cineva de ceafă.

„Ce-mi pasă de pata aia mică! mă gîndeam în sinea mea. În schimb am să am bretele de export. Năzuroși mai sînt străinii ăștia! Auzi, o pată! Dar lasă că-i mai bine că sînt așa de mofturoși! Mulțumită capriciilor lor am să mă aleg cu bretele de export!"

Cu sufletul la gură și cu hainele sfîșiate, fără nasturi, am ieșit din magazin triumfător cu o pereche de bretele în mînă. Cînd, ținîndu-le strîns, m-am convins în cele din urmă că sînt posesorul lor exclusiv, mi-a trecut prin cap ideea că acum nu se poartă bretele, ci curea. Dar m-am grăbit să alung aceste gînduri absurde. Cine știe, poate că o să am noroc și de o curea refuzată la export?

Am mai mers cîteva sute de metri, cu bretelele în buzunar și ce mi-a fost dat să văd? Gloată în fața unui magazin, țipete, gemete, ocări, miliție. Am aflat, nebun de fericire, că se vindeau nici mai mult nici mai puțin decît pantofi! Pantofi refuzați la export!

— De ce-au fost refuzați? am întrebat-o pe vînzătoare cînd am reușit să dau năvală în magazin.

— Le fac bătături străinilor. Sînt strîmți, îmi răspunse ea tăios.

Am zîmbit îngăduitor. Ce mi-e și cu mofturile astea ale străinilor!

— Sînt strîmți? Ei și? Se mai lasă la mers. Ce oameni, domnule, ce oameni!

Și m-am gîndit: „Capriciile străinilor îmi priesc de minune. Uite că am pus mîna și pe pantofi de export! N-au decît să facă nazuri. Ba chiar ar merita să le și plătești pentru asta!"

Dar la restaurant m-am descălțat pe furiș: pantofii noi mă strîngeau îngrozitor.

„Fleacuri, mi-am zis. Sînt, orișicît, pantofi de export. Ocazie rară..."

Am comandat o porție de șuncă. Dar, cînd, după cuvenita așteptare, ospătarul mi-a pus în față farfuria, am simțit un miros ciudat.

— Șunca asta nu prea miroase bine, mi-am împărtășit impresia ospătarului.

— Dar e pentru export! s-a indignat el.

— Și a fost refuzată din pricina acestui miros? am încercat eu să ghicesc.

— Da, vă rog! mi-a confirmat bănuiala ospătarul.

„În fond, ce contează mirosul, mi-am zis... Iar capriciile lor. N-au decît să n-o miroase, cine-i silește?"

Crampele au început la cinematograf. Vizionam un film refuzat la export din pricina unui fleac de-a dreptul caraghios: cică ar fi din cale afară de plicticos! Altă năzbîtie! Parcă plictiseala ar fi un neajuns într-o sală de spectacol? Timp de o oră mi-am repetat într-una că vizionez un film refuzat la export. În cele din urmă, însă, n-am mai rezistat. Deși poate că aș fi rezis-

— Am o povestire, m-am adresat redactorului-șef. Am scris-o special pentru străinătate. A fost refuzată de „Times" și de „Le Figaro littéraire" din pricina unor mici cusururi.

Redactorul-șef a sărit de pe fotoliu cu brațele întinse:

— Dă-o-ncoa' repede!

(Din „Smena")

Cum să slăbim?

Să vorbim puțin despre siluetă. E o idee care în ultimul timp a pus stăpînire pe masele în continuă îngrășare, încurajată și de statisticile societăților de asigurare care afirmă că oamenii grași sucombă mult mai des decît semenii lor slabi.

Pe de altă parte nimic nu se conservă mai bine decît scheletele. Această afirmație ne face să privim cu îngăduință tendința femeilor de azi de a semăna cu niște schelete. Căci dorința de a-și prelungi existența e firească tuturor ființelor vii. Iar această dorință determină o nouă concepție estetică: slăbiciunea. În secolul nostru frămîntat, această concepție poate sugera o modalitate rezonabilă de a apuca și vremuri mai liniștite.

POSTUL NEGRU

Cel mai eficient procedeu de slăbire este postul negru. Practicat, însă, fără metodă și cu prea multă rîvnă, poate determina apariția în organism a unor fenomene secundare ca, de pildă, încetarea din viață.

În afară de asta, oricine știe că renunțînd conștient la ingerarea hranei începi să te gîndești la ea inconștient, ceea ce constituie o piedică în calea altor gînduri și o sursă de nemulțumire. De aceea socotesc că cel mai înțelept lucru e să nu renunțați în principiu la postul negru, dar din cînd în cînd să atenuați nemulțumirea cu ajutorul unor bucățele din cutare sau cutare aliment.

Să nu uitați, însă, că aceste bucățele trebuie să conțină sărurile, metalele și masele plastice necesare organismului. Căci organismul e o combinație complexă și numai persoanele foarte naive își pot închipui că mîncăm de plăcere. Nu, dragii mei, lucrurile nu sînt atît de simple. Mîncăm ca să dăm de lucru fermenților, ca să menținem la un anume nivel echilibrul termostatic, izometric și parasimpatic, ca să respectăm normele acido-bazice, electrostatice și carbogazoase. Dar cel mai important e să nu uitați de colesterină. Nimeni nu știe exact ce este colesterina. Se știe numai că atît excesul cît și lipsa ei sînt extrem de dăunătoare ori poate, dimpotrivă, extrem de folositoare organismului. De aceea e bine să vă faceți o provizie suficientă de colesterină, pînă cînd discuțiile din sălile de așteptare ale policlinicilor vă vor ajuta să cunoașteți mai exact problema.

FLĂMÎNZIREA DISCRETĂ

E o soluție de compromis, dar în spiritul vremii noastre. Constă în a flămînzi de trei-patru ori pe zi timp de patru ore, iar de seară pînă dimineață vreme de șapte- opt ore.

Dacă recurgeți la această metodă de flămînzire e foarte important să știți ce anume nu trebuie să mîncați, căci dacă nu veți mînca pur și simplu ce nu trebuie să mîncați, se vor ivi tulburări ale echilibrului termometalocarbogazos.

E recomandabil, așadar, să nu mîncați fripturi la tavă fragede, cu crustă rumenă, nici cartofi prăjiți, aurii și crocanți, stropiți cu bere spumoasă de la gheață, nici plăcintele cu miezul aromat, nici un păhărel de lichior rubiniu servit la o tortă înecată în frișcă vaporoasă...

Deși dacă stau să mă gîndesc, e mai bine să le mîncați. Mai ales dacă în afara organismului dumneavoastră se află cineva care e gata să achite nota de plată. Dumneavoastră plătiți cu sănătatea, așa încît din punct de vedere moral sînteți chit.

PRINCIPIUL DEPLASĂRII

În anumite situații, refuzul de a ingera hrană poate fi interpretat ca o jignire adusă prietenilor sau rudelor. Vă recomand de aceea o metodă de slăbire bazată pe principiul deplasării.

Este vorba de deplasarea îmbucăturii precedente prin cea următoare. Un păhărel de vodcă, de pildă, deplasează ușor o bucățică de scrumbie sau o felioară de batog. Carnea fragedă de nisetru se topește în gură și e foarte ușor de deplasat dacă i se face vînt cu o înghițitură de vin alb. Șalăul în aspic, cu steluțe portocalii de morcov, se deplasează miraculos de repede în prezența unei halbe de bere, iar pateul de ficat... Dar ajunge. Cîte puțin din toate, cîte puțin... Întrucît la un moment dat, toate astea trebuie redeplasate cu încă un păhărel de vodcă.

După cîteva păhărele deplasarea se poate face prin doze mai mari decît cele inițiale.

Să nu uitați că o pierdere excesivă în greutate e dăunătoare. De aceea, cînd pe masă se ivește purcelul de lapte sau curcanul, renunțați la principiul deplasării și începeți să mîncați după pofta inimii.

Dacă perseverați, totuși, în intenția de a slăbi, țineți seama că legile naturii acționează și asupra dumneavoastră. Amintiți-vă că, cu cît mai energic se reduce personalul unei instituții administrative, cu atît mai mult crește el ulterior. De aceea nu vă agitați. Vedeți-vă în liniște de cura de slăbire, altminteri riscați să obțineți efecte contrarii.

A. Mitta

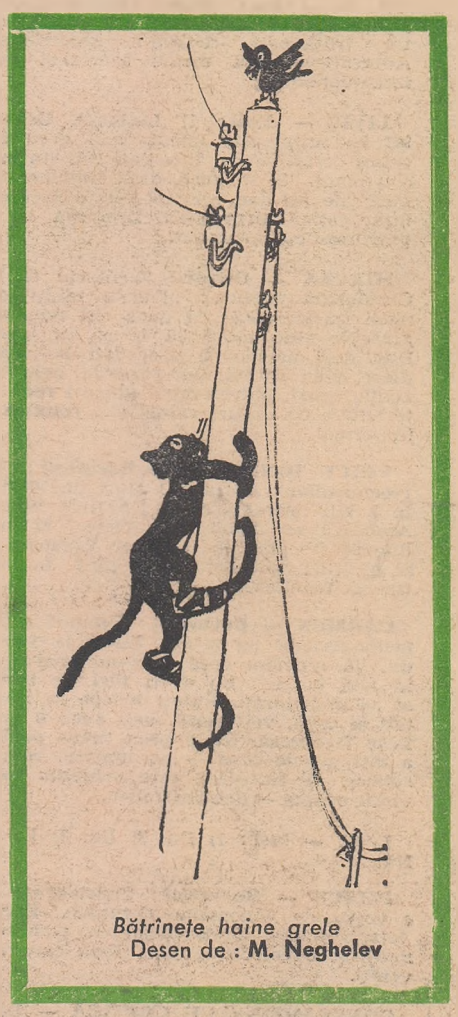

Bătrînețe haine grele
Desen de: **M. Neghelev**

FOTOGRAFII SE AMUZĂ

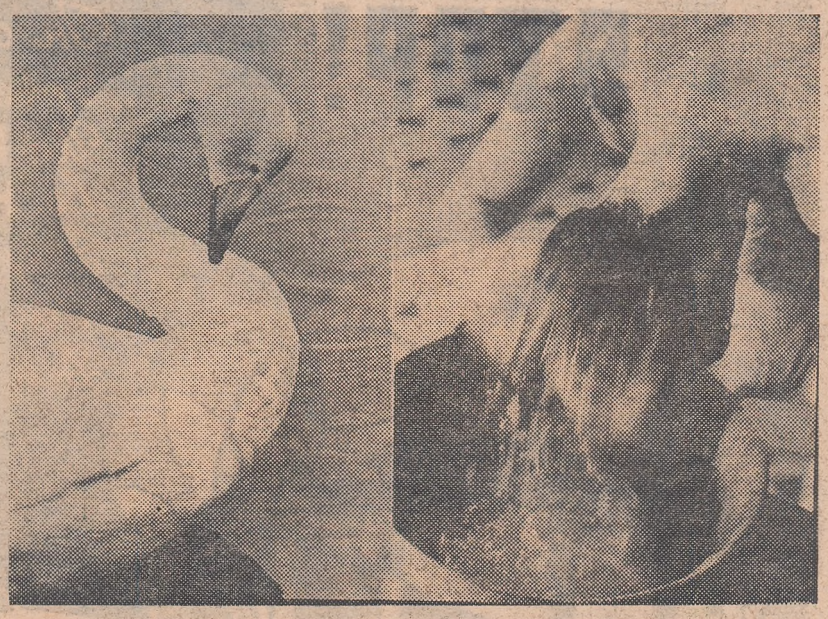

Lebedele

Așa să fi fost?

— Între noi fie vorba, dragă Galileo, și eu cred că se învîrte...

Părintele inchizitor își roti degetul, arătînd cum se învîrte Pămîntul.

— Dar una e să gîndești și alta să vorbești, continuă el. Ești om în toată firea, cum de nu ți-ai dat seama de adevărul ăsta?

— Ba mi-am dat seama, răspunse Galileo. Tocmai de aceea nu numai că gîndesc, dar și vorbesc.

— În cazul ăsta vorbește în așa fel ca să nu te audă nimeni. Altminteri, n-aș vrea să te sperii, crede-mă, dar ai putea avea unele neplăceri... Amintește-ți de Giordano Bruno.

Galileo își aminti.

„Sînt bătrîn, gîndi el, și mai am încă multe de făcut. Multe lucruri importante. N-aș vrea să mor înainte de a le isprăvi..."

Sfînta biserică sărbători cu pompă retractarea lui Galileo. Vinul curgea gîrlă. Cînd cineva rosti un toast în cinstea prieteniei dintre știință și religie, părintele inchizitor îi făcu cu ochiul lui Galileo și-i șopti:

— Și totuși se învîrte!

F. Krivin

40 460 REDACȚIA: București, Piața „Scînteii", Tel. 17 60 10 Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii